

ಕೂರವಂಜಿ

KURAVANJI

Kannada Monthly

ಸಂಪಾದಕರು :

ಶ್ರೀ|| ರಾ. ಶಿ.

ಬರಹಗಾರರು :

ಶ್ರೀ|| ಅ. ರಾ. ಸೇ.

ಶ್ರೀಮತಿ|| ಟಿ. ಸುನಂದಾ

ಶ್ರೀ|| ಕೇಫ

ಶ್ರೀ|| ಹಾ. ಮೈ. ಸೂರಿ

ಶ್ರೀ|| ಪಾಪಿ

ಶ್ರೀ|| ಬಚ್ಚು

ಶ್ರೀ|| ರಾಮ

ಶ್ರೀ|| ಕುಮಾರ್

ಶ್ರೀ|| ದಾಶರಥಿ ದೀಕ್ಷಿತ್

ಇತ್ಯಾದಿ, ಇತ್ಯಾದಿ

ಅಗಸ್ತ್ಯ
೧೯೬೪

೨೫
ನ. ಪೈ.

ಕುರವಂಜಿ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ

ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯ ಮಿತವ್ಯಯಕ್ಕೆ

ಹಾಗೂ

ಪ್ರಕಾಶಮಾನವಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ

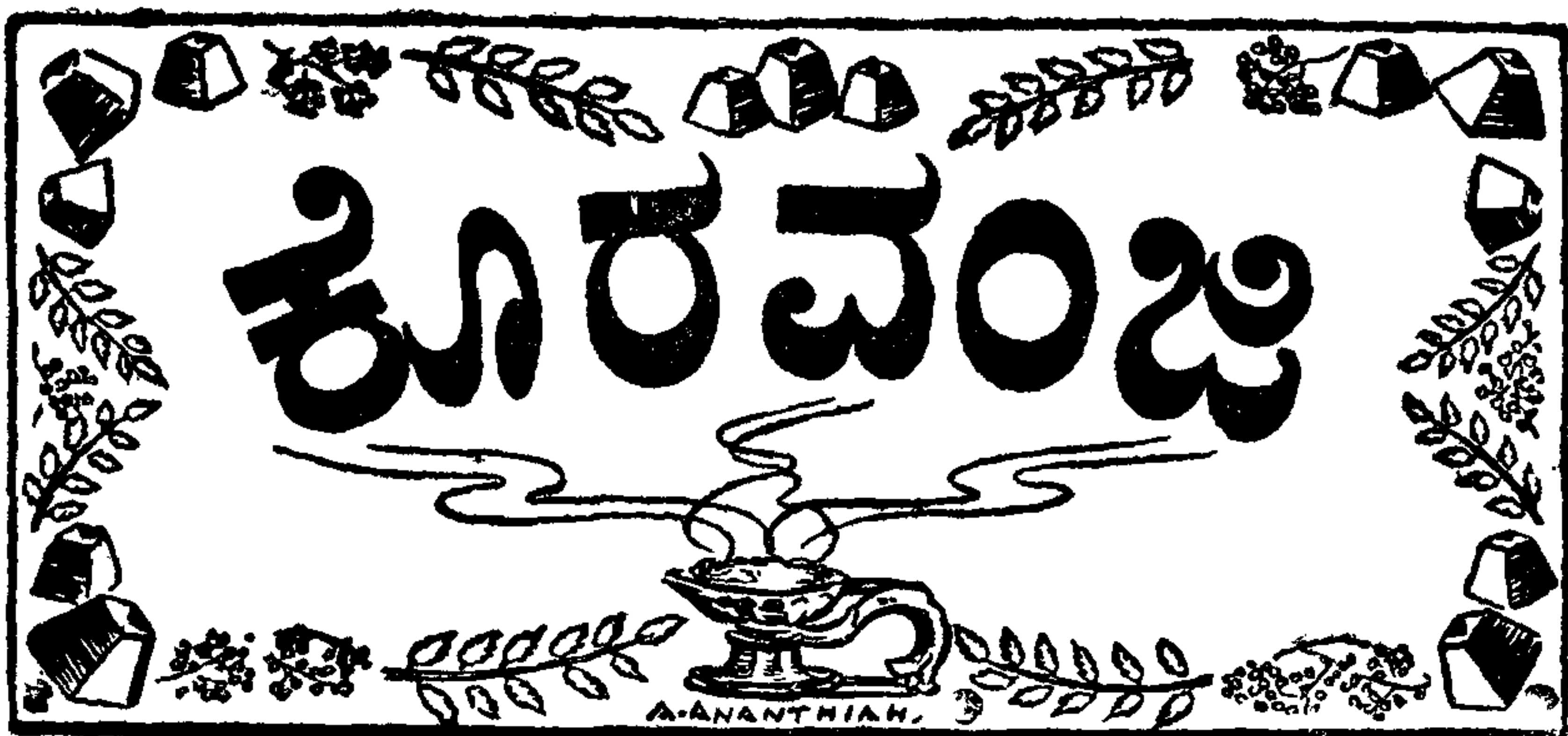

ಬೆಂಗಾಲರ್

ಬಲ್ಬುಗಳು

ಬೆಂಗಾಲರ್ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕಲ್ಸ್, ಬೆಂಗಳೂರು-೩

ಸಂಪುಟ ೨೩

ಆಗಸ್ಟ್ ೧೯೬೪

ಸಂಚಿಕೆ ೫

ಕು ಹ ಕ ಡಿ ಗ ಳು

ಪಂಡಿತ ನೊಹ್ರುಜಿಯವರು ಕೈಲಾಸವಾಸಿಗಳಾದಮೇಲೆ ದೈನಂದಿನ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಬಿಕೋ ಅಂತ ಕಾಣುತ್ತೆ ಅಲ್ಲವೇ?

* * * *

ಅಕ್ಕಿಗಾಗಿ ಕ್ಯೂನಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಹೊತ್ತು ಕಾದಿದ್ದ ಮಹಿಳೆಯೊಬ್ಬಳು ಹಾಗೇ ಪ್ರಾಣ ಬಿಟ್ಟಳಂತೆ.

—ಪುಣ್ಯವಂತೆ! ಸರ್ಕಾರಿ ಆಂಗಡೀಲಿ ಕೊಂಡ ಅಕ್ಕೀನ ತಿಂದು ಸಂಕಟ ಪಟ್ಟು ಸಾಯುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ಅಸು ನೀಗಿದಳಲ್ಲ!

* * * *

೬೨ ನೇ ಹುಟ್ಟಿದ ಹಬ್ಬವನ್ನು ನನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸಬ್ಬ ಎಂದು ಕಾಮ ರಾಜರಿಗೆ ಅವರ ತಾಯಿಯು ಹೇಳಿದಾಗ, “ ನೀನು ಹೆತ್ತ ತಾಯಿ ದಿಟ; ಆದರೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ನನ್ನ ಸಾಕುತಾಯಿ ಅವಳ ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಆಚರಿಸುತ್ತೇನೆ.” ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆಂಬುದು ಖಚಿತವಾಗಿಲ್ಲ.

* * * *

ನಮ್ಮ ಗ್ರಾಮದ ಹೆಸರು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬರಲಿ ಅಂತ

—ಆ ಗ್ರಾಮದ ಒಬ್ಬಾಕೆ ನಾಲ್ಕು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಒಟ್ಟಿಗೇ ಹೆತ್ತಳಂತೆ.

* * * *

ಕೈರಾನ್ ಅವರು ಸರ್ವೋದಯ ನಾಯಕ ಆಚಾರ್ಯ ವಿನೋಬಾ ಭಾವೆ
ಯವರನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಗುವರಂತೆ.

—ಗ್ರಾಮದಾನ ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇರಬಹುದೇ ?

* * * *

ಕುದುರೆ ಜೂಜಿನಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದ ಕುದುರೆಯ ಮಾಲೀಕನಿಗೆ ಹಣಕಾಸಿನ ಸಚಿವ ಶ್ರೀ
ಜತ್ತಿಯವರು ಬಹುಮಾನ ವಿನಿಯೋಗಿಸಿದರಂತೆ

ಅದಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಅವರು ಹೋಗಿದ್ದರೋ, ಅಥವಾ ಅಲ್ಲಿನ ಅಗು ಹೋಗು
ಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಹೆಚ್ಚು ತೆರಿಗೆ ಸುಲಿಯುಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತೆ ಅಂತ ನೋಡುಕ್ಕೋ?

* * * *

ಕಾಮರಾಜರ ವರ್ಧಂತ್ಯುತ್ಸವದ ಅಂಗವಾಗಿ ನಡೆದ ಸಂತೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಎಸ್.
ಕೆ. ಪಾಟೀಲ್, ಅವರೂ ಭಾಗವಹಿಸಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದರಂತೆ.

—ಮೊರಾರ್ಜಿಭಾಯಿ, ಜಗಜೀವನರಾಂ, ಇವರಿಬ್ಬರೂ ಮದ್ರಾಸಿನಲ್ಲಿ ಕಾಣೆ
ಸಿಕೊಂಡ ಸುದ್ದಿ ಬರಲಿಲ್ಲ!!

* * * *

ವಿದ್ಯುತ್ ಶಕ್ತಿಯ ಕಂಪೆನಿಯ ಮೇಲಿನ ಕೋಪಕ್ಕೆ, ಊರಿಗೆ ಊರೇ ಸ್ವಿಚ್
ಹಾಕಲಿಲ್ಲವಂತೆ—ಒಂದು ಇಡೀ ದಿನ.

—ವಿದ್ಯುತ್ ಶಕ್ತಿ ಕಂಪೆನಿಯವರು ಸಹಾನುಭೂತಿ ತೋರಿಸಲಿಕ್ಕೆಂದು ಶಾವಾ
ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು "ಆಫ್" ಮಾಡಿದರಂತೆ.

* * * *

ಲಂಡನ್ನಿನ ಪ್ರಧಾನ ಸಚಿವರುಗಳ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಟಿ. ಟಿ. ಕೆ. ಯವರು
ಮುಂಧ್ರಾ ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ಮರಳಿಸಿ ನಡೆಸಿದರು. ಎಂದು ಮೊರಾರ್ಜಿಯವರು
ಹೇಳಲಿಲ್ಲವಂತೆ.

ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಣ ಅಂದರೆ ಜನಗಳು ಬರೋದೇ ಇಲ್ಲವಲ್ಲ?
ಎಲ್ಲಿತಾರೆ ಆ ಪಾಟಿ ಜನ ?

—ಎಲ್ಲಿತಾರೆ? ಸಿನಿಮಾ ಮಂದಿರಗಳ ಬಳಿ ಸಾಲುಗಟ್ಟಿ ಕಾಯ್ತಾ ಇರ್ತಾರೆ!

* * * *

ಟಿ. ಟಿ. ಕೆ. ಯವರನ್ನು ಪ್ರಧಾನ ಸಚಿವರು ಬಾಯಿತುಂಬಾ ಹೊಗಳಿದರಂತೆ

—ದುಂದುಗಾರ ಮಗನನ್ನು ಅಪ್ಪ ಮೆಚ್ಚಿದ ಹಾಗೆ !

* * * *

ಡಾಕ್ಟರ್ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್

(ಒಂದು ತಿಂಗಳಿಂದ)

ಲಾಲ್ ಬಹದ್ದೂರ್ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳ ಜ್ವರವು ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕು ಆಗಿದೆ.
ಅವರ ಆರೋಗ್ಯ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ—ಕಳವಳಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ.

ಲಾಲ್ ಬಹದ್ದೂರ್ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳ ಜ್ವರ ಇಳಿದಿದೆ.
ಅವರು ಪೂರ್ಣ ಆರೋಗ್ಯವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಕಳವಳಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ.

ಲಾಲ್ ಬಹದ್ದೂರ್ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಪೂರ್ಣ ಆರೋಗ್ಯದಿಂದಿದ್ದಾರೆ.
ಮಂಚದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಓದುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಪ್ರಧಾನ ಸಚಿವರು ಪೂರ್ಣ ಆರೋಗ್ಯವಾಗಿದ್ದಾರೆ.
ಮಲಗಿಕೊಂಡೇ ಬಂದವರೊಡನೆ ಸಂಭಾಷಣೆ ನಡೆಸಿದರು.

ಪ್ರಧಾನ ಸಚಿವರ ಆರೋಗ್ಯ ತುಂಬಾ ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿದೆ.
ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿಗೆ ಟಿ.ಟಿ.ಕೆ.ಯವರನ್ನು ಕಳಿಸುವ ಏರ್ಪಾಡಾಗಿದೆ.

ಲಾಲ್ ಬಹದ್ದೂರ್ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಹಸನ್ಮುಖರಾಗಿದ್ದಾರೆ.
ಕುರ್ಚಿಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲ ಕಳೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹರ್ಷಚಿತ್ತರಾಗಿದ್ದಾರೆ
ಎಂದಿನಂತೆ ಆಹಾರವನ್ನು ಸೇವಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕಾಳಜಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

ಬಾಳಾಜಿಯ ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ಶಾಸ್ತ್ರಿಯವರು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದರು.
ಶ್ರೀ ಶಾಸ್ತ್ರಿಯವರು ಪೂರ್ಣಾರೋಗ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ ಯೋಚನೆಗೆ
ಕಾರಣವಿಲ್ಲ.

ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನೂರು ವೈಸೆ ಗುಣಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ
ಇನ್ನೊಂದು ಎರಡು ವಾರಗಳಲ್ಲಿ ಕಚೇರಿಗೆ ಹೋಗಲು ಸಾಧ್ಯ.

ಈ ರೀತಿಯ ಡಾಕ್ಟರ್ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್‌ಗಳು ಬರುವತನಕ ಜನರ ಕಳವಳ
ಹೆಚ್ಚುತ್ತಲೇ ಇರುವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಅಲ್ಲವೇ?

ಅಪ್ಪರ ಸ್ತ್ರೀಯರಲ್ಲಿ ಫೃತಾಚಿ ಬಹಳ ಶಹಣೆ, ಕೆಟ್ಟ ಛಾತಿ. ಸೇಡು ತೀರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಕೃತಿ ಹೆಣ್ಣು ಹೆಂಗಸು ಎಂದು ಹೆದರಿದ ಅಬಲೆ ಅವಳಲ್ಲ.

ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಇದ್ದ ಅವಳ ಮನೆಯ ಮಾರೀಕ, ತಾನೇ ಮನೆಯಲ್ಲಿರಬೇಕು, ಖಾಲಿ ಮಾಡು ಎಂದು ನೋಟೇಸ್ ಕೊಟ್ಟು ಈಕೆ ವಿಶ್ವಕರ್ಮನ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ “ಅಯ್ಯಾ! ಮಾರಾಯ್ಯಾ! ಎಲ್ಲ ಬಾಡಿಗೆ ಮನೆಗಳ ಸುಪರ್ದು ನಿಮ್ಮದು. ನಾನೀಗ ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಇರುವ ಮನೆಯನ್ನು ಬಿಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಿದೆ. ನೃತ್ಯದ ಅಂಗಳ ಇರುವ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಮನೆಯನ್ನು ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಕೊಡಿಸಿ, ಬಾಡಿಗೆಯ ಕಾಳಜಿ ಬೇಡ ಎಂಟರ್‌ಟೈನ್‌ಮೆಂಟ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪೆನ್ಸೆಸ್ ಬಾಬಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಬಾಡಿಗೆ ಆದರೂ ಪಾವತಿ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ದೇವೇಂದ್ರ ಪೌರ್ಣಮಿಯ ದಿನ ಮಾತು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ ಇನ್ನೊಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಬಂಗಲೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಡುವುದಾಗಿಯೂ ವಾಗ್ದಾನ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ ಎಂದು ಅಹವಾಲ್ ಹೇಳಿಕೊಂಡಳು.

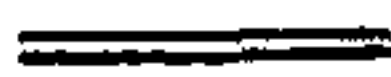
ಹೂವಿನ ಬೀದಿ ತುದಿಯಲ್ಲಿದ್ದ “ಕುಂಚ್ ವಿಹಾರ್” ಖಾಲಿ ಆಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿದ್ದ ರಂಭಿ ಭೂಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಳೆ, ಒಂದು ವರ್ಷ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಸುಖ ಅನುಭವಿಸುಕ್ಕೆ. ಆ ಬಂಗಲೆ ಮಾರೀಕನಿಗೆ ಕಾಗದ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ ಭಿ ಟಿಯಾಗು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಪರಿಚಯ ಪತ್ರ, ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕಾಗದ ಎರಡನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟು.

ಫೃತಾಚಿ ಆ ಬಂಗಲೆಯನ್ನು ನೋಡಿದ್ದಳು. ರಂಭಕ್ಕೆ ಇದ್ದಾಗ ಹೋಗಿ ಬಂದಿದ್ದಳು. ವಿಶ್ವಕರ್ಮನ ಪತ್ರಗಳ ಸಮೇತ, ‘ಕುಂಚ್ ವಿಹಾರ’ದ ಮಾರೀಕನ ಬಳಿಗೆ ಹೋದಳು. ಆತ ಮನೆಯನ್ನು ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿದ. ಆದರೆ ತಿರುಗಿ ಸುಣ್ಣ ಕಾರಣೆ ಮಾಡಲು ನಿರಾಕರಿಸಿದ.

ಹೋಗಲಿ ಬಿಡಿ, ನನ್ನ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ನಾನೇ ಮನೆಯ ಒಳ ಶೃಂಗಾರ ಮಾಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅದಕ್ಕಾದರೂ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಡಿ ಎಂದಳು ಫೃತಾಚಿ. ಆತ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಒಪ್ಪಿದ.

ಫೃತಾಚಿ ಹೊಸಮನೆಗೆ ಹೋದಳು. ಒಂದು ವರ್ಷ ಇನ್ನೇನು ಮುಗಿಯಿತು ಅನ್ನೋ ವೇಳೆಗೆ, ತನ್ನ ದಾಸಿಯನ್ನು ಕರೆದಳು. ಅಡಿಗೆ ಮನೆ ಮಸಿಯನ್ನು ಮನೆಯ ನೃತ್ಯ ಮಂದಿರದ ಗೋಡೆಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಹಚ್ಚು ಎಂದಳು. ವಕ್ರ ವಕ್ರವಾಗಿ ಹಚ್ಚು ಎಂದಳು. ಮೂರನೆ ದಿನ ಮನೆ ಖಾಲಿ ಮಾಡಿದಳು. ದೇವೇಂದ್ರ ಕಟ್ಟಿಸಿ ಕೊಟ್ಟ ಹೊಸ ಬಿಡಾರಕ್ಕೆ ಹೋದಳು.

ಮನೆಯಾತ ಬಂದು ಮನೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ಲಬೋ ಲಬೋ ಮಾಡಿದ. ಬಾಡಿಗೆ ಮನೆಗೆ ಬಂದವರೆಲ್ಲಾ ಫೃತಾಚಿಗಳೇ ಎಂದು ಬೊಬ್ಬೆ ಇಟ್ಟು.

ವಸಂತ ಪರಿವರ್ತನ

ದೂರದ ಮಿಲ್ ಆರು ಗಂಟೆ ಹೊಡೆಯಿತು. ಎಡ, ಬಲಗಳಲ್ಲೂ, ಇದಿರಿ ನಲ್ಲೂ ಇದ್ದ ಕೌರವರು, ಶಕುನಿಗಳು ಮತ್ತು ಸೈಂಧವರು ತಮ್ಮ ಪ್ರಲಾಪಗಳನ್ನು ತೊರೆದು ಸುಮ್ಮನಾದರು; ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಆ ಮುದುಕ ಮನೆಯೊಳಗಿನಿಂದ ಬಂದು ಪೋರ್ಟಿಕೋವನ್ನು ಹಿಂದಿಟ್ಟು ಬೇವಿನ ಮರದ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಬಂದ. ಯೋಜನಾಮಗ್ನರಾಗಿದ್ದ ಪ್ರೊ|| ಅಶೋಕರ ಬೆನ್ನು ತಟ್ಟಿದ.

“ ಹಾಗಾದರೆ ನೀವು ಕ್ಯೂ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲವೇ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದ.

“ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಅಲ್ಲ.”

“ ಹಾಗಾದರೆ ಇಲ್ಲಿಗೇಕೆ ಬಂದಿರಿ?”

“ ಹೀಗೇ ಅಲೆದಾಡುತ್ತಾ ಬಂದೆ. ಕ್ಯೂ ಎಂದರೇನು?”

“ ಅದನ್ನು ಹೇಳುವುದು ಕಷ್ಟ. ನಮ್ಮ ಮನೆಯ ಪೋರ್ಟಿಕೋದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವವರೆಲ್ಲಾ ಅದರ ಸದಸ್ಯರು. ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಪೂರ್ಣಮಾ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದವರು.

“ ಯಾವ ಪೂರ್ಣಮಾ!”

“ ನನ್ನ ಮಗಳು. ಅವಳ ಸೇವೆಯಲ್ಲೇ ಇವರ ಕಾಲವೆಲ್ಲಾ ಕಳೆಯುತ್ತದೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರೂ ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಬರಲು ನ್ಯಾಯಬದ್ಧವಾದ ನೆಪವನ್ನು ಹೇಳ ಬಲ್ಲರು. ಅವರು ಬಾರದಂತೆ ಮಾಡಲು ನನ್ನಲ್ಲಿ ಯಾವ ಅಸ್ತ್ರವೂ ಇಲ್ಲ. ಚಂದ್ರ (ಅಂದರೆ ಪೂರ್ಣಮಾ) ಕುಳಿತಿದ್ದರೆ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರೂ ತಮ್ಮ ಪ್ರತಾಪಗಳ ಪ್ರಶಂಸೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಸಿನಿಮಾ ಪ್ರೊಡೂಸರ ಸುತ್ತಲೂ ಕಾಯುವ ಅಭ್ಯರ್ಥಿ ನಟ ನಟಿಯರಂತೆ ಅವಳ ಮನಸ್ಸು ಸ್ಥಿರ ಮಾಡಲು ಹೊಂಚು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.”

“ ಅವರನ್ನು ಒದ್ದು ಓಡಿಸಬಹುದಲ್ಲಾ?”

“ ಯಾವ ತಪ್ಪಿಗೆ? ಹಾಗೆ ಹುಡುಕಿದರೆ ಅವರ ಅಪರಾಧಗಳು ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರು ಸಮಾನರೆಂದೂ, ಸ್ತ್ರೀ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವು ಪುರಸ್ಕರಿಸಲ್ಪಡಬೇಕೆಂದೂ

ಯಾವಾಗಲೂ ಹೇಳುತ್ತಾ ಬಂದ ನಾನು ಇವರನ್ನಾಗಲೀ, ಚಂದ್ರನನ್ನಾಗಲೀ ಒದೆಯುವುದಾದರೂ ಹೇಗೆ? ಅಲ್ಲದೆ ಚಂದ್ರಾ, ಮದುವೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವೆನೆಂದು ತಾತ್ಪ್ರಿಕವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾಳೆ.”

“ ಕಾರ್ಯತಃ ? ”

“ ಯಾವ ಪ್ರಗತಿಯೂ ಸಾಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿಲ್ಲ ? ”

“ ಮುಂದೇನು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ? ”

“ ಇದು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೂ, ಸಂಸಾರಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಮಸ್ಯೆಯಾದುದರಿಂದ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲೆಂದು ಒಂದು ಶ್ವೇತ ಪತ್ರವನ್ನು ಹೊರಡಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ನೀವು ನನ್ನೊಡನೆ ಮನೆಯೊಳಕ್ಕೆ ಬನ್ನಿ.”

ಅಶೋಕರು ಮಂತ್ರ ಮುಗ್ಧರಂತೆ ಆ ಮುದುಕನನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿದರು. ಪೋರ್ಟಿಕೋವನ್ನು ಅವರು ತಲುಪಿದಾಗ ಸಭಾಸದರೆಲ್ಲ ಅವರನ್ನು ಮಿರೆ ಮಿರೆ ನೋಡಿದರು ಚಂದ್ರಮುಖಿ ಪರಿಚಯದ ಮಂದಹಾಸವನ್ನು ಬೀರಿ ‘Welcome home’ ಎಂದಳು ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂತಿದ್ದ ಮೊಂಡು ಮಿಶೆಯ ಸೈಂಧವನೊಬ್ಬ ‘ಅಲೆ ಇವ್ವಾಪ್ಪ’ ಎಂದ.

ಅಶೋಕರು ಅರ್ಧ ಗಂಟೆಹೊತ್ತು ಆ ಮುದುಕನೊಡನೆ ಕುಳಿತಿದ್ದು ಅವನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ತೂಕಹಾಕಿ ಬರೆದಿಟ್ಟರು

ಮತ್ತೆ ಅವರು ಪೋರ್ಟಿಕೋಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಆಕಾಶವನ್ನು ಕತ್ತಲು ಕವಿದಿತ್ತು. ಟ್ಯಾಬ್ ಲೈಟಿನ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರಮುಖಿ ‘Womens’ own Weekly’ ಯನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸುತ್ತಾ ಕುಳಿತಿದ್ದಳು. ಸಭಾಸದರು ಅವಳನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸುತ್ತಾ ನಿಂತಿದ್ದರು.

ಮುದುಕ ಕೆಮ್ಮಿದ. ಅಶೋಕರು ‘Attention Please’ ಎಂದರು. ಮುದುಕ ತನ್ನ ಕೈಲಿದ್ದ ಬಿಳಿಕಾಗದಗಳ ಕಟ್ಟನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿ ಓದಲಾರಂಭಿಸಿದ.

‘ With malice towards none and goodwill towards all ಈ ಶ್ವೇತಪತ್ರವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಮತ್ತು ನನ್ನ ನಡುವೆ ಉದ್ಭವಿಸಬಹುದಾದ ತಪ್ಪು ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನು ಈ ಮೂಲಕ ನಿವಾರಿಸಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಹೆಣ್ಣಿನ ಬಾಳು ಕಣ್ಣೀರು. ಹಿಂದೆ ಸಹನೆ ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದ್ದರೆ ಇಂದು ಅಸಹನೆಯೇ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.

ಚಂದ್ರಮುಖಿ ಅಧವಾ ಪೂರ್ಣಮಾ ನನ್ನ ಮಗಳು. ಅವಳು M.A., Ph. D., D Sc., ಆಗಿದ್ದಾಳೆ, ವಯಸ್ಸು 25. ಅವಳು ಸ್ತ್ರೀ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪ್ರವರ್ತಕಿ.

ನಾನು ಅವಳ ತಂದೆ ವಯಸ್ಸು ಅರವತ್ತೈದು ನಾನು ಉದಾರವಾದೀ ಪಂಥದವನು. ನನ್ನ ಮಗಳ ಮೇಲೆ ಅವರ ವಾತ್ಸಲ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದೇನೆ.

ಇದರಿಂದಾಗಿ ನಾನು ವಿವಾಹದ ಹೊರೆಯನ್ನು ಅವಳಮೇಲೆ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಹೊರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಕನ್ನಡದ ಮತ್ತ್ತು ಇಂಗ್ಲೀಷಿನ ಎಲ್ಲ ಲೇಖಕರ ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನೂ ಓದಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟೆ. ಸಹ ಮತ್ತ್ತು ಅಸಹವಾರಿಗಳೊಡನೆ ಸಂಭಾಷಿಸಲು ಬಿಟ್ಟೆ. ಸ್ವಾಭಿಮಾನಿಯಾದ ಮಾನಿನಿ ತನ್ನ ಹೊಣೆಯನ್ನರಿಯಬೇಕೆಂಬುದು ಅವಳಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆಯೆಂದು ಭಾವಿಸಿದೆ. ಅವಳು ಆಕಾಶವಾಣಿ, ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಸಂಸ್ಥೆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಲಲಿತ ಕಲಾ ಭವನಗಳಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ನಾನು ಬೇಡವೆನ್ನಲಿಲ್ಲ.

ಅವಳ ಮುಂದಿನ ಕ್ಯೂ ಆರಂಭವಾದಾಗ ನಾನು ವಿರೋಧಿಸಲಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಕ್ಯೂ ಸದಸ್ಯರು ಇದನ್ನರಿತರಲಿ! ಕ್ಯೂ ಸದಸ್ಯರ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಜೀವನ ಶುಭ್ರವಾಗಿರಬಹುದಾದರೂ, ಅವರು ಹೊಣೆಗೇಡಿಗಳೆಂಬುದು ನನ್ನ ಸ್ವಂತ ವಿಚಾರಣೆಗಳಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಪಟ್ಟಿದೆ. ಅವರಾರೂ ನನ್ನ ಸಂಬಂಧಿಕರಾಗಲು ಬೇಕಾದ ಅರ್ಹತೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲ ಎಂದಮೇಲೆ ಅವರು ಸಮಾಜಕಂಟಕರಾದರೆಂಬುದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಂತೆಯೇ ಆಯಿತು.

“ಏಕಾಮಿಷ ವಿರೋಧ”ವೂ ಇಲ್ಲದ ಈ ಕ್ಯೂ ಸದಸ್ಯರು ನಾನು ಗಿಣಿಯಂತೆ ಸಾರಿದ ಪುತ್ರಿಯನ್ನು ಗಿಡಗದಂತೆ ಕಬಳಿಸಬಹುದೆಂಬ ಸಂಶಯವುಂಟಾಯಿತು. ಅಲ್ಲದೆ ಸದಸ್ಯರು ಮನುಷ್ಯರೇ ಎಂಬ ಸಂಶಯವುಂಟಾಯಿತು. ಆಗ ನಾನು ಚಂದ್ರಮುಖಿಯನ್ನು ಕೇಳಿದೆ.

“ ನೀನು ಅವರ ಪ್ರೇಮಿಯೋ, ಭಗ್ನಪ್ರೇಮಿಯೋ ?”

“ ಎರಡೂ ಅಲ್ಲ ”

” ಹಾಗಾದರೆ ನೀನು ಮದುವೆಯಾಗಬೇಕು ”

“ | ? ”

“ ಕ್ಯೂ ಸದಸ್ಯರ ಬೆಂಬಲ ನಿನಗಿರುವುದಾಗಿ ನೀನು ತಪ್ಪಾಗಿ ತಿಳಿದಿರಬಹುದು. ವೈವಾಹಿಕ ಜೀವನವೊಂದರ ವಿನಃ, ಗೌರವಯುತೆಯಾದ ಮುಗ್ಧ ಬಾಲಕಿಗೆ ಬೇರೆ ದಾರಿಯಿಲ್ಲ. ನೀನು ಹೋಗಿ ಒಂದು ಜರಡಿಯನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಂಡು ಬಾ. ಈ ಸದಸ್ಯರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸಾಣಿಸು. ಜರಡಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವನೊಬ್ಬನಾದರೂ ಉಳಿದರೆ ಅವನನ್ನು ವರಿಸು” ಎಂದೆ.

ಸಾಣಿಸಿದಾಗ ಮೊದಲನೆಯ ಸುತ್ತಿನಲ್ಲೇ ಕ್ಯೂ ಹುಳಗಳು ಉದುರಿ ಹೋದವು. ಒಂದೂ ಉಳಿಯಲಿಲ್ಲ.

ಚಂದ್ರಮುಖಿ ತತ್ತ್ವಶಃ ವಿವಾಹಕ್ಕೊಪ್ಪಿದಳು. ಅದರೂ ವಾರಕ್ಕೆರಡು ದಿ
ಅವಳ ದರಬಾರು ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಕ್ಯೂ ಸದಸ್ಯರು ಓತಿಕ್ಯಾತಗಳಂತೆ ತಮ್ಮ ತಮ
ಬೇಲಿಗಳಲ್ಲಿ ಸುಳಿಯುತ್ತಿದ್ದರೂ ದರಬಾರಿಗೆ ಬರುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ
ಯನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಈ ದಿನ ಪರಾಧೀನತಾ ಘೋಷಣೆಯನ್ನು ಮಾಡ
ಲಾಗುವುದು.”

ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಶ್ವೇತಪತ್ರವನ್ನು ಓದಿ ಮುಗಿಸಿದ ಮುದುಕ. ಆಶ್ಚರ್ಯ
ಸ್ಥಂಭಿತರಾದ ಸಭಾಸದರನ್ನೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಒಮ್ಮೆ ಅವಲೋಕಿಸಿ, ಅವರ ಅನುಭೂತಿಯ
ನಗೆಯೊಂದನ್ನು ನಕ್ಕು ಕುಳಿತುಬಿಟ್ಟ.

ಪ್ರೊ|| ಅಶೋಕರು ಗಂಟಲನ್ನು ಸರಿಮಾಡಿಕೊಂಡು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ
ಘೋಷಿಸಿದರು.

“ ಸರ್ ಸಾವಿರದ ಒಂಭೈನೂರಾ ಅರವತ್ತನಾಲ್ಕನೇ ಇಸವಿ ಏಪ್ರಿಲ್ ನಾಲ್ಕನೆಯ
ತಾರೀಖು, ಮುಗಿಲುಹಳ್ಳಿವಾಸಿ ಚಂದ್ರಮುಖೀ ಪಿತ ಬೀ ಚಂದ್ರಮುಖೀ ಪಿತಾ
ಮಹ ಈತನು ಸರ್ವಶಕ್ತನಾದ ಆ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ನೆನೆದು, ಅವನ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ
ಹೊರಡಿಸಿದ ಖುದ್ದಾ ರಾಜಿಯ ಪರಾಧೀನತಾ ಘೋಷಣೆಯೇನೆಂದರೆ,

ಚಂದ್ರಮುಖಿಯು ಇಂದಿನಿಂದ ತನ್ನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ಹೊರತಾಗಿರುತ್ತಾಳೆ
ಅವಳ ಭವಿಷ್ಯದ ಬಗೆಗೆ ಕೈಕೊಳ್ಳುವ ಯಾವುದೇ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ರೂಪಿಸುವ
ಎಲ್ಲಾ ಹಕ್ಕುಗಳು ನನಗೆ ಎಂದರೆ ಅವಳ ತಂದೆಗೆ ಸೇರಿವೆ.

ಅವಳ ದರಬಾರು ಇಂದಿನಿಂದ ಖಾಯಂ ಆಗಿ ಬರಖಾಸ್ತುಗೊಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.
‘ಕ್ಯೂ’ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವುದಿಲ್ಲ ರಹದಾರಿ ಬಂದ ಅದೇ.

ಅವಳ ವಿವಾಹವು ಇದೇ ಶ್ರಾವಣದಲ್ಲಿ ನಾನು ಮುಂದೆ ಗೊತ್ತುಮಾಡ
ಬಹುದಾದ ವರನೊಂದಿಗೇ ನಡೆಯಲಿದೆ. ಜನಮತಕ್ಕೆ ಯಾವ ಬೆಲೆಯನ್ನು
ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಸಹಿ|| ಚಂದ್ರಮುಖೀ ಪಿತ.”

ನೋಡು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಪೋರ್ಟಿಕೋ ನಿರ್ಜನವಾಯಿತು. ಚಂದ್ರ
ಮುಖಿ ತೀವ್ರಗತಿಯಿಂದ ಮನೆಯೊಳಕ್ಕೆ ಹೋದಳು. ಮುದುಕ ಅಶೋಕರನ್ನು
ವಂದಿಸಿ.

“ ತಾವು ಹೊರಡಬಹುದು ” ಎಂದ.

ಅಶೋಕರು ‘ ನಮಸ್ಕಾರ. ಬರುತ್ತೇನೆ ’ ಎಂದರು.

“ ನಾಳೆ ಸಂಜೆ ಆ ಬೇವಿನಕಟ್ಟೆಯ ಬಳಿ ಕುಳಿತಿರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಆಶಿಸಲೇ ! ”
ಎಂದ ಮುದುಕ.

“ ರಹದಾರಿ ಬಂದ ಅದೇ ” ಎಂದು ಅಶೋಕರು ಹೊರಬಿದ್ದರು.

ಬೀದಿಗಳದಾಗ ಅವರ ಮನಸ್ಸು ಟೋರಿಸಲಿಯ ನಿರ್ವಾತ ಪ್ರದೇಶದಂತೆ

ಶೂನ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಆಕಾಶ ತೆರವಾಗಿತ್ತು. ನಕ್ಷತ್ರಗಳು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಮಿನುಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಶೆಖೆ ಎಂದಿಗಿಂತಲೂ ಅತಿಶಯವಾಗಿತ್ತು. ಬಿಸಿ ಗಾಳಿಯ ಸುಳಿಯೊಂದು ಅವರನ್ನು ತಾಕಿ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೋಯಿತು.

ಅವರ ಮನಸ್ಸಿನ ಶೂನ್ಯವನ್ನು 'ಮುಂದೇನು' ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಆವರಿಸಿತು.

ನನ್ನ ಬಾಳಿನ ಮಧುರ ಸ್ವಪ್ನ ಕೆ
ಮುದಿಯ ಕಂಟಕನಾದನೇ
ಎದೆಯ ಕಾಡಿನ ನೋವು ಮುಳ್ಳಿನ
ಬೇಲಿ ಕಳ್ಳೆಯ ಬಡಿದಲೇ

ಎನ್ನುವ ಸಾಲುಗಳು ಅವರ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಸುಳಿದವು. ಹಾಗೆಲ್ಲಾ ಅಳಲುವುದು ನರಹೀನ ರೊಮ್ಯಾಂಟಿಕರ ಪದ್ಧತಿ. ಪ್ರೇಮ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಅರಿತಿರುವಂತೆ Private Sector ಉದ್ಯಮ. ಪ್ರೇಮಿಸುವವನು ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದು ತನ್ನ ಸ್ವಂತ ಜವಾಬುದಾರಿಯಿಂದ. ಅಪ್ರಬುದ್ಧ ಅಂಡರ್ ಗ್ರಾಜುಯೇಟರ ಕಲ್ಪನಾ ಶಿಶು:—ಪ್ರೇಮ. ಅಲ್ಲದೆ ತಾನು ಪ್ರೇಮಕ್ಕೆ ಒಳಗಡೆನೆಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೂ ಹೇಗೆ? ಪ್ರೇಮಿಸಿದುದು ಯಾರನ್ನು ?

“ಇನ್ನು ಈ ಬವಣೆ ಸಾಕು!” ಎಂದುಕೊಂಡರು. ತತ್ವಶಃ (ತಾತ್ವಿಕವಾಗಿ ?) ನಾನು ಮದುವೆಯಾಗಲು ಒಪ್ಪಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ತಂದೆಗೆ ಕಾಗದ ಬರೆದು ಹಾಕಲೇ ಎಂದುಕೊಂಡರು.

ಅದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ನಾಳೆಯ ದಿನ ಸೂಪರ್‌ವಿಷನ್‌ಗೆ ಹೋಗಿ ಬಂದಾದ ಮೇಲೆ ಎಂದಿನಂತೆ ಸುಸ್ತಾಗಿ, ಎಂದಿನಂತೆ ಸ್ತ್ರೀ ದ್ವೇಷಿಯಾಗಿ ಇದ್ದುಬಿಡಲೇ ಎಂದುಕೊಂಡರು.

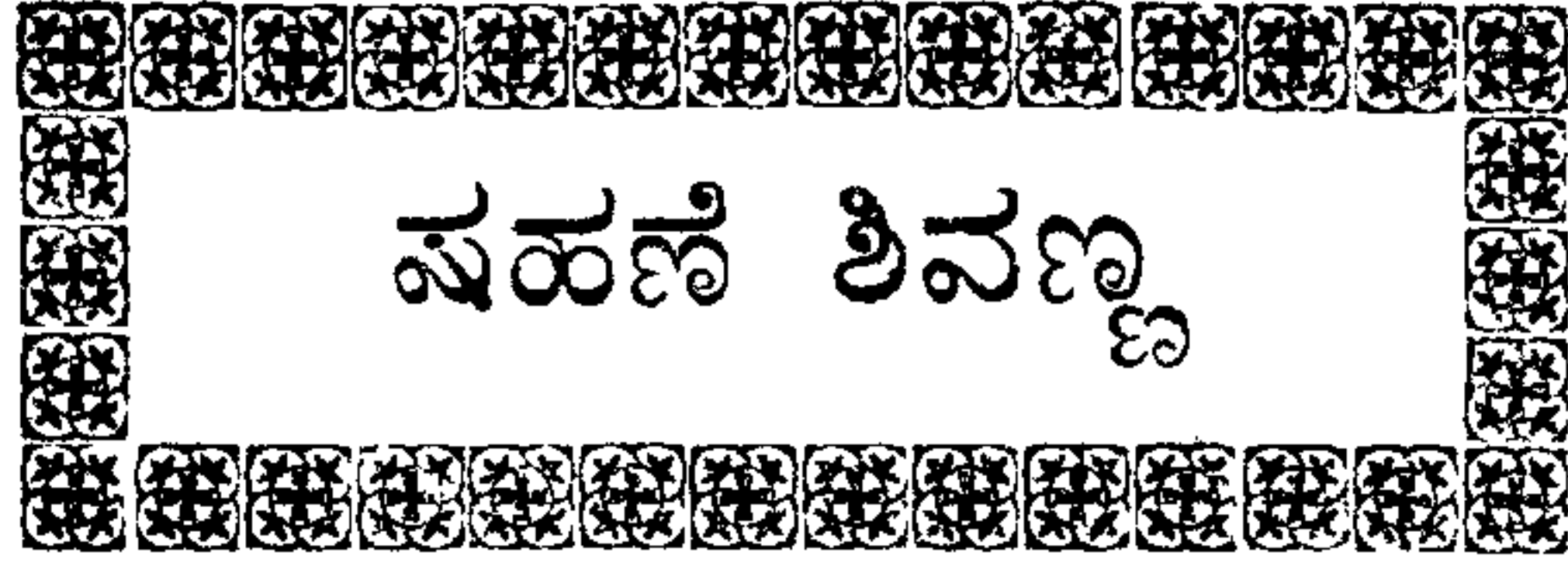
ಅವರಿಗೊಂದು ಘನವಾದ ಐಡಿಯಾ ಹೊಳೆಯಿತು. ಈ ದಿನದಿಂದ ಮೊದಲುಗೊಂಡು ಆರಂಭಿಸಿ ತಮ್ಮನ್ನು ಮೊದಲು ಕಂಡು ಮಾತನಾಡಿಸಿದ. ಕೆಂಪು ಸ್ಟೆಟರ್ ಧರಿಸಿದ ಎರಡು ಜಡೆಯ, ಮೈಸೂರು ಸಿಲ್ಕ್ ಧರಿಸಿದ ಸುಂದರಿಯಾದ ಗೌರ ವರ್ಣದ ವಿದ್ಯಾವತಿಯಾದ ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ಅವಳು ಒಪ್ಪುವುದಾದರೆ ಮದುವೆಯಾಗಬೇಕು. ಅವಳು ಆಡುವ ಮೊದಲ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ 'Love' ಇರಬೇಕು.

ಅಶೋಕರ ಅಲೋಚನಾ ಸರಣಿಗೆ ತಡೆ ಬಂದಿತು. ಅವರ ಎದುರುಗಡೆಯಿಂದ ವೇಗವಾಗಿ ಒಂದ ಸೈಕಲ್ ಬಂದು ಅವರ ಎದುರು ನಿಂತಿತು.

'You seem to love aimless wandering Sir'
ಹಾಗೆ ಮಾತನಾಡಿದಳು. ಅರತಿ!

—ಆ. ರಾ. ಸೇ

ಷಹಣೆ ಶಿವಣ್ಣ

ಮೊನ್ನೆ ನಮ್ಮ ಪಂಚಾಯತಿ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ರೀತಿಯ ಯಕ್ಷಿಣಿ ಪ್ರದರ್ಶನ ನಡೆಯಿತು.

ಯಕ್ಷಿಣಿಗಾರ ಒಂದು ಬಟ್ಟೆಯ ತುಂಡನ್ನು ಹಾರಿಸುತ್ತ “ನೋಡಿ, ಇಲ್ಲಿರೋದು ಬಟ್ಟೆ ಮಾತ್ರ. ಈಗ ಇದರೊಳಗಿಂದ ಲಾಡು ತರಿಸುತ್ತೇನೆ ನೋಡಿ” ಎಂದ. ಮರುಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಬಟ್ಟೆಯೊಳಗಿಂದ ಲಾಡು ಕೆಳಗೆ ಬಿತ್ತು.

“ಅದ್ಭುತ ಅದ್ಭುತ” ಎಂದರು ಜನಗಳು

ಆದರೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮುಂದಾಗಿ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಷಹಣೆ ಶಿವಣ್ಣ “ಅದೇನು ಮಹಾ ಲಾಡು ಅವನ ಹತ್ತಿರವೇ ಇತ್ತು.” ಎಂದ, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕೇಳಿಸುವ ಹಾಗೆ,

“ಹೌದು ಅವನ ಉದ್ದಾನೆ ಕೋಟಿನೊಳಗೆಲ್ಲೋ ಇದ್ದಿರಬೇಕು” ಎಂದು ನಕ್ಕರು ಜನ,

ಕೆಲವು ಬಿಡಿ ಬಿಡಿಯಾದ ಕಬ್ಬಿಣದ ಉಂಗುರಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿ, ಯಕ್ಷಿಣಿ ಗಾರ “ನೋಡಿ, ಇವು ಬಿಡಿಬಿಡಿಯಾಗಿವೆ...ಒಂದೇ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಜೋಡಿಸಿಬಿಡು ತ್ತೇನೆ ಇವನ್ನೆಲ್ಲ” ಎಂದ ರಣ್ ರಣ್ ಎಂದು ಸದ್ದಾಯಿತು. ಉಂಗುರದ ಸರ ಸಿದ್ಧವಾಗಿತ್ತು.

ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ “ಭೇಷ್ ಭೇಷ್” ಎಂದರು ಜನ. ಷಹಣೆ ಶಿವಣ್ಣ “ಇಷ್ಟೇ ತಾನೆ? ಇದೇನು ಮಹಾ ಉಂಗುರದ ಸರ ಆತನ ಕೋಟಿನ ಜೇಬಿನೊಳಗೇ ಇದ್ದಿರ ಬೇಕು” ಎಂದು ಗಹಗಹಿಸಿದ.

“ನಿಜ ನಿಜಹಾಗಿದ್ದಿರಲೂಬಹುದು ಎಂದು ಪಿಸಪಿಸ ಮಾತಾಡಿ ಕೊಂಡರು ಜನ.

ಯಕ್ಷಿಣಿಗಾರನ ಹುಬ್ಬು ಗಂಟೆಕ್ಕಿತು.

ಮರುಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಮಂದಹಾಸ ತಂದುಕೊಂಡು ಆತ “ಒಹು ಸ್ವಾರಸ್ಯದ ಜಾಡು ಒಂದು ತೋರಿಸುತ್ತೇನೆ ಎಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ಒಂದು ಟೋಪಿ ಕೊಡಿ” ಎಂದ. ಒಂದಲ್ಲ ಹತ್ತಿವ್ವತ್ತು ಟೋಪಿಗಳು ಬಂದವು. ಯಕ್ಷಿಣಿಗಾರ ಒಂದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಎರಡು ಮೂರು ಸಲ ಅದನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹಾರಿಸಿ ಮತೆ ಜನರ ಮುಂದೆ ಹಿಡಿಯುವಾಗ ನಾಲ್ಕೈಂಟು ಮೊಟ್ಟೆಗಳಿದ್ದವು ಅದರಲ್ಲಿ.

“ಭಲೆ ಭಲೆ” ಎಂದರು ಜನ ಸಡ್ಡೆ ಹುಡುಗರಂತೂ ಶಿಳ್ಳು ಹಾಕಿದ್ದೆ ಹಾಕಿದ್ದು.

ಷಹಣೆ ಶಿವಣ್ಣ ಮಾತ್ರ ತುಟಿ ಕೊಂಕಿಸಿ, “ಕೋಟಿನೊಳಗೆ ಕೋಳಿ ಇಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳೋರಿಗೆ ಮೊಟ್ಟೆ ತರಿಸೋದೇನು ಕಷ್ಟ” ? ಎಂದ.

ಜನಗಳು ಗಹಗಹಿಸಿ ನಕ್ಕರು.

ಯಕ್ಷಿಣಿಗಾರ ಕೆಳತುಟಿ ಕಚ್ಚಿಕೊಂಡ.

ಉಳಿದ ಐಟಮುಗಳೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಇದೇ ರೀತಿ ನಡೆದವು. ಆತನ ಕೋಟಿನಲ್ಲಿ ಸೌತೆಕಾಯಿ, ಕುರ್ಚಿ ತುರಿಮಣೆ, ಒಂದು ಕಪ್ ಕಾಫಿ—ಇವೆಲ್ಲ ಮೊದಲೇ ಇದ್ದಿರಬೇಕೆಂದು ಷಹಣೆ ಶಿವಣ್ಣ ಸಾಧಿಸಿದ. ಜನ ನಕ್ಕರು.

ಯಕ್ಷಿಣಿಗಾರ ಸೋಲೊಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ. ಕೊನೇದಾಗಿ ಒಂದು ಕುಂಭ ಕೋಣಂ ಜಾಡೂಮಾಡಿ ತೋರಿಸುತ್ತೇನೆಂದ. ನಿಮ್ಮ ವಾಚು ಸ್ವಲ್ಪ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದ ಷಹಣೆ ಶಿವಣ್ಣನನ್ನು.

ಶಿವಣ್ಣ ವಾಚು ಕೊಟ್ಟ.

“ಇದನ್ನು ಈಗ ಪುಡಿ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ನೀವು ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ” ಎಂದ ಯಕ್ಷಿಣಿಗಾರ.

ಶಿವಣ್ಣ, ‘ಹೂಂ’ ಎಂದು ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ.

ಯಕ್ಷಿಣಿಗಾರ ವಾಚನ್ನು ಮೇಜಿನ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟು ಒಂದು ಸುತ್ತಿಗೆಯಿಂದ ಬಲವಾಗಿ ಹೊಡೆದ. ಈ ಸಲ ಶಿವಣ್ಣ ಅಷ್ಟೊಂದು ನಗಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ವಾಚು ಆತನ ಕೋಟಿನ ಕೆಸೆ ಸೇರಿರಬೇಕೆಂದು ಸಾಧಿಸಿದ.

ಯಕ್ಷಿಣಿಗಾರ ನಿಮ್ಮ ಟೋಪಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಕೊಡುತ್ತೀರ ಎಂದು ಕೇಳಿದ.

ಷಹಣೆ ಶಿವಣ್ಣ ತನ್ನ ರೇಷ್ಮೆ ಕಸೂತಿಯ ಟೋಪಿ ತೆಗೆದುಕೊಟ್ಟ. ಇದನ್ನು ಚೂರು ಚೂರು ಮಾಡಲಾ ಎಂದು ಕೇಳಿದ ಯಕ್ಷಿಣಿಗಾರ.

ಶಿವಣ್ಣ ತಲೆಯಲ್ಲಾಡಿಸಿದ.

ಯಕ್ಷಿಣಿಗಾರ ಟೋಪಿಯನ್ನು ಹಿಸುಕಿ ಬಿಸಾಡಿದ.

ಈಸಲ ಶಿವಣ್ಣ ಏನೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ.

ಜನ ನಕ್ಕರು.

ಯಕ್ಷಿಣಿಗಾರ ಶಾಲು ಕೊಡುತ್ತೀರಾ ಎಂದು ಕೇಳಿದ. ಶಿವಣ್ಣ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಂಕೋಚದಿಂದಲೇ ಶಾಲು ತೆಗೆದುಕೊಟ್ಟ.

ಶಿವಣ್ಣನ ಒಪ್ಪಿಗೆಗಾಗಿ ಕಾಯದೆ ಯಕ್ಷಿಣಿಗಾರ ಅದನ್ನು ಚೂರು ಚೂರಾಗಿ ಹರಿದ.

ಶಿವಣ್ಣನಗೇ ಇಲ್ಲ. “ಮುಂದೇನು?” ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ ಕಾತರಗೊಂಡು.

“ಈಗ ನಿಮಗೆ ಅನುಮಾನವಿದೆಯೇ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದ ಯಕ್ಷಿಣಿಗಾರ.

“ಅನುಮಾನವೇನಿಲ್ಲ ...ಆದರೆ” ಎಂದು ತಡವರಿಸಿದ ಶಿವಣ್ಣ.

ಹಾಗಾದರೆ ನನ್ನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮುಗಿಯಿತು ಎಂದು ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಕಟ್ಟತೊಡಗಿದ ಯಕ್ಷಿಣಿಗಾರ. ಜನ ‘ಹೋ’ ಎಂದು ನಗತೊಡಗಿದರು ಪರದೆ ಬಿತ್ತು. ಶಿವಣ್ಣ ಬೆಪ್ಪಾಗಿ ನೋಡಿದ. ಪರದೆ ಪುನಃ ಮೇಲೇಳಬಹುದೋ ಎಂದು ಆತನ ಆಸೆ. ಆದರೆ ಯಕ್ಷಿಣಿಗಾರ ಹಿಂದಿನ ಬಾಗಲಲ್ಲಿ ಓಡಿಹೋಗಿ ಬಸ್ಸು ಹತ್ತಿದ.

ಷಹಣೆ ಶಿವಣ್ಣನು ಅನುಭವಿಸಿದ ಕುಂಭಕೋಣ ಜಾದುವಿನ ಕುರಿತು ಆತನನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾನೋ!

ಎಷ್ಟಾದರೂ ಆತ ಷಹಣೆ ತಾನೆ!

(ಸ್ಟೀಫನ್ ಲೀಕಾಕ್ ವಾಸನೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತಲೆ!)

—ರಾಮಿ.

ದೇಶದ ಶ್ರೀಮಂತರು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಸ್ವಿಟ್ಜರ್‌ಲೆಂಡಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬರುತ್ತಾರಲ್ಲಾ ?
ಯಾಕೆ ? ಕಾಳಹಣವನ್ನು ಬಂದೋಬಸ್ತು ಮಾಡುಕೊಳ್ಳುವೇ ?

(ಪ್ರಶ್ನೆ)

—ಇಲ್ಲ ! ಗಂಟೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಅಂತ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುಕೊಳ್ಳೆ !!

* * * *

ಅಮೆರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಗೋಲ್ಡ್ ವಾಟರ್ ಎಂಬ ಅಗ್ನಿಭಕ್ಷಕನನ್ನು ರಿಪಬ್ಲಿಕನ್ ಪಕ್ಷವು ನಾಯಕನನ್ನಾಗಿ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿತಂತೆ.

—ಹಿಟ್ಲರ್‌ನ ಪುನರಾವತಾರ !!

* * * *

ಮೋಟಾರ್ ಅಪಘಾತವಾದಾಗ, ರಾಮೇಗೌಡರು ಬಿದ್ದು ತಲೆಗೆ ವೆಟ್ಟು ಮಾಡಿಕೊಂಡರು.

—ಪ್ರಥಮ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾಡಿದಮೇಲೆ ಜ್ಞಾನ ತಪ್ಪಿಹೋಯಿತು.

—ಹೀಗನ್ನ ಬಹುದೇ ? ಕ್ಷಮಾಪಣೆ ಬೇಡಬೇಕು.

ಅದು ನನ್ನ ತಪ್ಪೇ?

ಅಲ್ಲ, ಯಾವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಬರುತ್ತೋ ಯಾರಿಗೆ ಗೊತ್ತು! ಇಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳ ಮೇಲೆ ನನ್ನ ಹುಟ್ಟಿದ ಹಬ್ಬ ಸಾರ್ವಜನಿಕವಾಗಿ ಆಚರಿಸಲಾಗುವುದೆಂದು ನಾನು ಹೇಗೆ ಕನಸುಕಾಣಲಿ?

ನಾನೀಗ ನಮ್ಮೂರಿನ ದೇಶಸೇವಿಕೆ, ಜನಪ್ರಿಯ ರಾಜಕಾರಣಿ! “ತಮ್ಮ ಜನ್ಮ ದಿನವನ್ನು ಈ ಸಾರಿ ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ಆಚರಿಸಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ತಾವು ಯಾವ ತಾರೀಖು ಮತ್ತು ಯಾವ ತಿಂಗಳು, ಹುಟ್ಟಿದಿರಿ? ತಮ್ಮ (ಕ್ರಮಿಸಬೇಕು!) ವಯಸ್ಸೆಷ್ಟು? ಎಲ್ಲ ವಿವರಗಳನ್ನೂ ದಯವಿಟ್ಟು ತಿಳಿಸುತ್ತೀರಾ?” ಎಂದು ಜನ್ಮ ದಿನೋತ್ಸವದ ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಸಮಿತಿಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು ಅತಿವಿನಯದಿಂದ ಪತ್ರ ಬರೆದಿದ್ದರು.

ಆರು ಹೆಣ್ಣಿನ ಮೇಲೆ ಏಳನೇ ಹೆಣ್ಣು ಹುಟ್ಟಿದಾಗ, ‘ಸಾಕು ಸಾವಿತ್ರಿ’ ಎಂದು ನಮ್ಮಕ್ಕನಿಗೆ ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿದ್ದರು ಸಾಕೆಂದರೂ ಬಿಡದೆ ಏಳರ ಮೇಲೆ ಎಂಟನೆಯವಳಾಗಿ ನಾನು ಹುಟ್ಟಿದಾಗ, ತಪ್ಪಿಗೆ ಎಸೆಯದೆ ಒಪ್ಪವಾಗಿ ‘ತಿಪ್ಪು’ ಎಂದು ಕರೆದು ತಮ್ಮ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಸಂಕಟವನ್ನು ತೋಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರು ನಮ್ಮ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳು. ಅಂದ ಮೇಲೆ, ನನ್ನ ಹುಟ್ಟಿದ ಹಬ್ಬವನ್ನು ಎಷ್ಟು ಅಕ್ಕರಾಸ್ಥೆಯಿಂದ ನಡೆಸಿರಬೇಕು? ನಾನು ಹುಟ್ಟಿದ ದಿನವನ್ನು ನೆನೆಸಿಕೊಂಡು ಹಬ್ಬ ಮಾಡುವುದು ಹಾಗಿರಲಿ, ಸಂತಾಪಸೂಚಕ ಅಡಿಗೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ, ಅದೇ ನನ್ನ ಪುಣ್ಯ!

ಮೂರು ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮದುವೆಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಸೋತುಹೋದರು ನಮ್ಮನ್ನು ಹೆತ್ತವರು ಉಳಿದವರನ್ನು “ನಿಮ್ಮ ದಾರಿ ನೀವೇ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಿ” ಎಂದರು. ಒಬ್ಬಳು, ಬೇರೇನೂ ದಾರಿ ತೋರದೆ ದಾದಿಯಾದಳು; ಇನ್ನೊಬ್ಬಳು, ದಾರ ಸೂಜಿ ಪೋಣಿಸಿ ಹೊಲಿಗೆಯಿಂದ ಹೊಟ್ಟೆ ಹೊರೆಯಲಾರಂಭಿಸಿದಳು; ಮತ್ತೊಬ್ಬಳು, ಮನೆ ಕಾಯುವುದಕ್ಕಿಂತ ಕುರಿ ಕಾಯುವುದೇ ಮೇಲೆಂದು ಪ್ರೈಮರಿ ಶಾಲೆಯ ಮಾಸ್ತರಿಕೆಯಾದಳು; ಮಗದೊಬ್ಬಳು ಮಗ್ಗುಲ ಮನೆಯಾತನ ಗುಗು ಮಗನ್ನೇ ಕೈಹಿಡಿದು ಮಂಗಳೂರಿಗೆ ಹೋದಳು! “ಈ ತಿಪ್ಪುವೊಬ್ಬಳು, ಯಾವಾ

ಗಲೂ ನಮ್ಮ ಕಾಲಿಗೆ ತೊಡರು " ಎಂದು ಗೊಣಗಿದರು ಅಪ್ಪ ಅಮ್ಮ. ಬಾಕೀ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಾವು ಚಿನ್ನದ ಕಲಶ ಹಾಕಿ ಕೂರಿಸಿದೇವೇನೋ ಎಂಬಂತೆ!....ಪಾಪ, ಈ ಕಪ್ಪು ತಿಪ್ಪುವನ್ನೂ ಮೆಚ್ಚಿದ ಒಬ್ಬ 'ಮಾನವ ಮಗ'! ಮಾಲೆ ಹಾಕಿ, ಖಾದಿ ಉಡಿಸಿ, ಕೈಗೆ ಬಾವುಟ ಕೊಟ್ಟು, 'ಮಧುಚಂದ್ರ'ಕ್ಕೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನಕ್ಕೆ ಕೊಂಡೋಯ್ದು!....ಹೀಗಾಯಿತು ನನ್ನ ಪ್ರವೇಶ—ರಾಜಕೀಯ ರಂಗದಲ್ಲಿ. ಅದರ ಸೆಳವಿನಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿ, ಮೇಲೆ ಮೇಲೆ ಏರಿ, ಈಗ ನಾನು ಊರಿನ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ದೇಶಸೇವಿಕೆ!

ಅಂತಹ ವೈಭವದ ಬಾಲ್ಯ ಕಳೆದ ನನ , ನಾನು ಹುಟ್ಟಿದ ದಿನ, ತಿಂಗಳು ಹಾಗಿರಲಿ, ವರ್ಷ ಸಹ ನೆನಪಿಲ್ಲ! " ಏನು ಮಾಡೋದೊಂದ್ರೇ! ಒಳ್ಳೇ ಇಕ್ಕಟ್ಟಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಹಾಕೊಂಡೇ!" ಪೇಚಾಡಿದೆ. ಇಬ್ಬರ ಘನತಲೆಗಳನ್ನೂ ಕೂಡಿಸಿ, ಸಮಾಲೋಚನೆ ನಡೆಸಿ, ಈ ಕೆಳಗೆ ಕಂಡ ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಬಂದೆವು. 1929ನೇ ಇಸವಿ ಜುಲೈ 5ನೇ ತಾರೀಖು ನಾನು ಹುಟ್ಟಿದ್ದು!

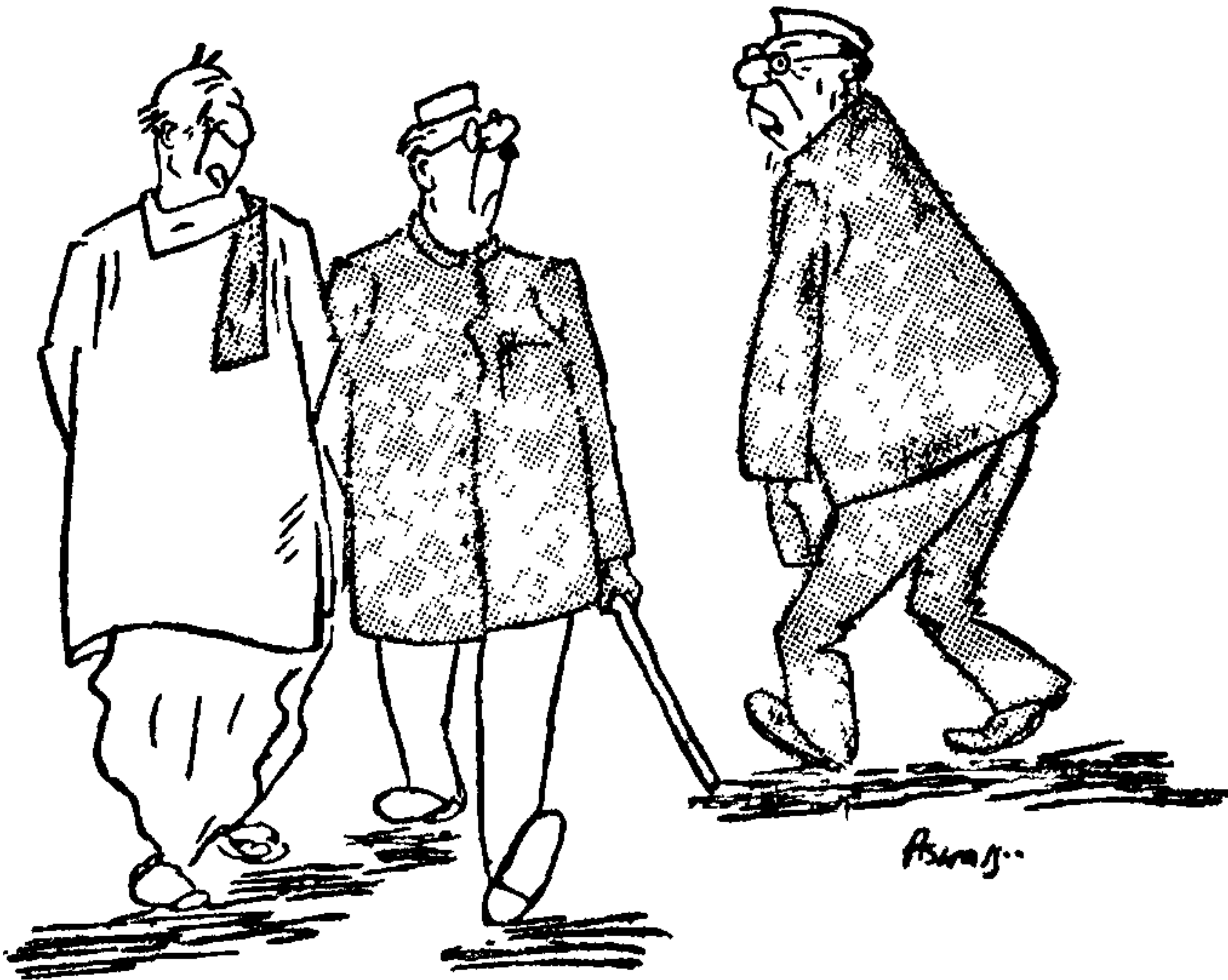
ಈ ಶುಭದಿನವನ್ನು ನಾವು ಹೇಗೆ ಗೊತ್ತುಮಾಡಿದೆವೆಂದರೆ, ಮೊದಲನೆಯ ದಾಗಿ ಜುಲೈ ತಿಂಗಳು. " ಕಬ್ಬಿಣ ಬಿಸಿಯಾಗಿರುವಾಗ ಬಡೀಬೇಕು ಕಣೆ, ಹೆಚ್ಚು ನಿಧಾನ ಮಾಡಿದರೆ ಹುಮ್ಮಸ್ಸಿನ ಖಾವು ಅರಿ ಹೋದೀತು " ಎಂದು ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟವರು ನಮ್ಮವರು!.....ಭಾನುವಾರವಾದರೆ ಜನಗಳಿಗೆ ಸೇರುವುದಕ್ಕೆ ಬಿಡುವಿರುತ್ತದೆ; ಅದರಲ್ಲೂ ತಿಂಗಳ ಮೊದಲಲ್ಲಾಗಬೇಕು, ಸಮಾರಂಭ ನಡೆಸುವವರಿಗೆ ಕೈತುಂಬ ಚಂದಾಹಣ ಕೂಡುತ್ತಿ ; ಆದ್ದರಿಂದ, 5ನೇ ತಾರೀಖು ಸರಿಯಾದ ದಿನವೆಂದು ನಾನು ಆರಿಸಿದೆ. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿ ತೀರ ಎಳೆ ವಯಸ್ಸಿನವಳಾದರೆ ತೂಕವಿರುವುದಿಲ್ಲ; ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹೇಳಿ ವಯಸ್ಸಾದವಳನ್ನಿ ಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ ; ಅದರಂತೆ, 35 ವರ್ಷ ಅರ್ಹವಾದ ವಯಸ್ಸೆಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದೆವು. ಹೀಗಾಗಿ, 1929ರಲ್ಲಿ ನಾನು ಹುಟ್ಟಿದೆ.

ಜುಲೈ 5ನೇ ತಾರೀಖು ಭಾನುವಾರ. ನಿಜಕ್ಕೂ ನನ್ನ ಜನ್ಮದಲ್ಲೇ ಹೆಮ್ಮೆಯ ದಿನ! ಕೊರಳತುಂಬ ಹಾರ ಹೇರಿ, 35 ಜೊತೆ ಎತ್ತು ಕಟ್ಟಿದ ಗಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೂರಿಸಿ, ಮೆರವಣಿಗೆ ಮಾಡಿದರು ; ದಾರಿಯುದ್ದಕ್ಕೂ ಹೂವು ಹಣ್ಣು ತುಂಬಿದರು. ಊರ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕಚೇರಿಯಲ್ಲಿ ಜನದ ಜಾತ್ರೆ ನೆರೆದಿತ್ತು ಭಾಷಣಗಳ ಸುರಿಮಳೆಯಾಯ್ತು. ದೊಡ್ಡ ರೊಟ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ಗೋಳಾಕಾರದ " ಕೇಕ್ " ಇಟ್ಟು ಅದಕ್ಕೆ ಮೂವತ್ತೈದು ಮೇಣದ ಬತ್ತಿಗಳನ್ನು ಹತ್ತಿಸಿಟ್ಟಿದರು ದಯವಿಟ್ಟು ಕತ್ತರಿಸಬೇಕು" ವಿನಯದಿಂದ ಕೇಳಿಕೊಂಡರು ಸ್ಥಳೀಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ದೀರ್ಘವಾಗಿ ಉಸಿರೆಳೆದು ಬಗ್ಗಿದೆ. " ನಿಲ್ಲಿ! ನಿಲ್ಲಿ!" ಕೂಗು ಕೇಳಿ ಬಂತು! ಎಲ್ಲರ ಕುತ್ತಿಗೆಗಳೂ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿದವು.

ಸಿನಿಮಾದ ಖಳನಾಯಕನಂತೆ, ಕೈಲಿ ಹತ್ತು ಮೇಣದ ಬತ್ತಿ ಹಿಡಿದು ನಿಂತಿದ್ದ, ಸೋದರ ಮಾವ!..... “ನಿಲ್ಲಿ! ಈ ಹತ್ತು ಕ್ಯಾಂಡಲ್‌ಗಳನ್ನೂ ಕೇರಿಗೆ ಅಗಟಿಸಿ ಹತ್ತಿಸಿರಿ!.....ಹಿಹಿಹಿಹಿ ಇದೇನೇ ತಿವ್ವು? ನಿನಗೆ ನಲವತ್ತೈದು ತುಂಬಿ ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳಲ್ಲವೇನೇ? ನಿಮ್ಮತ್ತೆ ನಮ್ಮ ನರಸೂನ ಹಡೆದಿದ್ದಾಗ. ನೀನು ನಿಮ್ಮಮ್ಮನಿಗೆ ಕಂಕುಳು ಕೂಸು, ನ :ೂಗೆ ಈ ಅಮಾವಾಸ್ಯೆಗೆ ನಲವತ್ತೈದು ತುಂಬಿತು. ಎರಡು ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳ ಅಜ್ಜ ಅವಳು! ಹಿಹಿಹಿಹಿ....ಅಂದಮೇಲೆ. !”

ಹತ್ತು ವರ್ಷದಿಂದ ಮುಖವನ್ನೇ ನೋಡದಿದ್ದ ಶಕುನಿ ಸೋದರ ಮಾವ ಹಠಾತ್ತಾನೆ ಅವತರಿಸಿ ಹೀಗೆಂದಾಗ, ಗಾಂಧೀತತ್ವದ ಭಕ್ತಿಯಾದ ನಾನು ಅವನ ಕೆನ್ನೆಗೆ ಕೈ ಬೀಸಿ ಕೆಂವೇರಿಸಿದ್ದು ನನ್ನ ತಪ್ಪೇ, ನೀವೇ ಹೇಳಿ?

—ಟಿ. ಸುನಂದಮ್ಮ.

“ಅವನ ಗಾಬರಿ, ಹೆದರಿಕೆ ಮತ್ತು ನಡಿಗೆ ಇವುಗಳೆಲ್ಲ ನೋಡಿದ್ದೆ, ಅವನು ಯಾವುದೂ ಸೂಸೈಟ ಸೆಕ್ರೆಟ್ರಿ ಇರಬೇಕು ಅಂತ ಕಾಣುತ್ತೆ.”

ಲ ಕ್ವಾ ಳ

ಮೂರು ಮಕ್ಕಳ ತಾಯಿಯಾಗಿದ್ದರೂನೂ ಮೊನ್ನೆ ಮದುವೆ ಆದವಳ ಹಾಗೆ ಎಳಕಾಗಿದ್ದಳು ಆಕೆ. ಎಡತೋಳಿನಲ್ಲಿ ನೋವು ಬಂದಾಗ ಡಾಕ್ಟರಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದಳು.

“ಡಾಕ್ಟರೇ! ಮೂರು ದಿನಗಳಿಂದ ಎಡತೋಳಿನಲ್ಲಿ ಭಳಕು ಬರುತ್ತೆ ತಡ ಕೊಳ್ಳುಕ್ಕಾಗುಲ್ಲ. ತೈಲ ತಿಕ್ಕಿದೆ. ಇವರ ಕೈಲಿ ಮಾರ್ಲಿನ್ ಮಾಡಿಸಿದೆ. ತವುಡಿನ ಶಾಖ ಕೊಟ್ಟೆ. ಕಡಿಮೇನೇ ಆಗಲಿಲ್ಲ. “ಅದಕ್ಕೇ ನಿಮ್ಮ ಬಳಿಗೆ ಬಂದ.” ಎಂದು ವಿವರಣೆ ಕೊಟ್ಟು ಕೂತುಕೊಂಡಳು.

ಡಾಕ್ಟರು ಯಥಾಪ್ರಕಾರ ಪರೀಕ್ಷೆಮಾಡಿದರು ತೋಳಿನ ಮೂಳೆಗಳೆಲ್ಲಾ ಸರಿಯಾಗಿತ್ತು. ಮಾಂಸಖಂಡಗಳೆಲ್ಲಾ ಕುಣಿಯುತ್ತಿದ್ದುವು. ಮೆಡಶಿರದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಲಕ್ಷಣವಾಗಿತ್ತು.

“ಎಲ್ಲೋ ಎಡತೋಳಿನ ಮೇಲೆ ಭಾರಬಿಟ್ಟು ಮಲಗಿಕೊಂಡಿದ್ದರೇನೋ ಅದಕ್ಕೇ ಭಳಕು ಬಂದಿದೆ” ಎಂದರು ಡಾಕ್ಟರು.

“ಇಲ್ಲಾ ಡಾಕ್ಟರೇ. ತೋಳು ಮೇಲೆ ತಲೆಯಿಟ್ಟು ಮಲಕ್ಕೊಳ್ಳೋ ಅಭ್ಯಾಸ ನನಗಿಲ್ಲ” ಎಂದಳು ಆಕೆ.

“ಎನಾದರೂ ಬ್ಲಡ್ ಪ್ರೆಷರ್ ಬಂದಿರಬಹುದೇ” ಎಂದೂ ಕೇಳಿದಳಾಕೆ

“ಚಿಕ್ಕ ಹುಡುಗಿ, ನಿನಗೀಗಲೇ ಯಾಕೆ ಬ್ಲಡ್ ಪ್ರೆಷರ್ ಬರುತ್ತೈ?—ಏಕೆದ ಮನೆ ಮುದುಕೆ ಹೆದರಿಸಿದಳು-ಅಂತ ಕಾಣುತ್ತೆ” ಎಂದರು ಡಾಕ್ಟರು

ಆದರೂ ಬ್ಲಡ್ ಪ್ರೆಷರ್ ಪರೀಕ್ಷೆಮಾಡಿ ಸರಿಯಾಗಿದೆ ಅಂತ ಹೇಳಿದರೆ ಧೈರ್ಯ ಬರುತ್ತೆ ಎಂದಂದುಕೊಂಡು, ಬ್ಲಡ್ ಪ್ರೆಷರ್ ಸಲಕರಣೆಯನ್ನು ತರಿಸಿ, ನೋಡಿ ಎಲ್ಲಾ ಸರಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

“ಲಕ್ವಾ” ಎಂದು ದವಾಖಾನೆಯ ಹುಡುಗನನ್ನು ಕರೆದರು. ಬ್ಲಡ್ ಪ್ರೆಷರ್ ಸಲಕರಣೆಯನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಿಕೊಡುಕ್ಕೆ.

“ಅಯ್ಯೋ, ಹಾಗನ್ನ ಬೇಡಿ ಡಾಕ್ಟರೇ” ಅಂತ ಆಕೆ ಅಳುಕ್ಕೆ ಶುರು ಮಾಡಿದಳು.

“ನಾನೇನೂ ಅನ್ನಲೇ ಇಲ್ಲವಲ್ಲಮ್ಮಾ. ಯಾಕೆ ಅಲ್ಲಿಯಮ್ಮಾ” ಎಂದರು ಡಾಕ್ಟರು.

ಸೊರಸೊರಗುಟ್ಟುತ್ತಲೇ ಆಕೆ ಹೇಳಿದಳು. “ಲಕ್ವಾ ಅಂತ ಅಂದರಲ್ಲಾ” ಅಂತ. ಅಯ್ಯೋ! ಮಹರಾಯ್ತಿ! ಲಕ್ವ ನಮ್ಮ ಅಂಗಡಿ ಕೆಲಸಗಾರ. ಅವನ್ನ ಕರೆದರೆ, ನೀನು ಲಕ್ವಾ ಅಂತ ಊಹಿಸಿಕೊಂಡರೆ ನಾನೇನು ಮಾಡಲೆ ತಾಯಿ! ಈ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನಿಂಗೇಕೆ ಲಕ್ವಾ ಬರುತ್ತೈ? ಎಂದು ಡಾಕ್ಟರು ಧೈರ್ಯ ಹೇಳುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಸುಸ್ತು ಬಡಿದು ಹೋಗಿದ್ದರು.

ಬೆಂಕಿಯೋ ಭೂಕಂಪವೋ ?

ಅಂದು ನಮ್ಮ ವಿರಾಟಭವನಕ್ಕೆ ಅಪರೂಪವಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಉತ್ತರದ ಕಡೆ ಸೇಟ್ ಬಂದಿದ್ದ. ನಮ್ಮ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಒಂದು ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು— “ದೋ ಪಾವ್ ದೂದ್ ಔರ್ ದೋ ಪಾವ್ ಜಿಲೇಬಿ” ತರಲು ಆಜ್ಞೆಯಿತ್ತು. ನಮ್ಮ ಪಕ್ಕಾ ಪರಿಚಾರಕ ಪರಶು ಅವೆರಡನ್ನೂ ಅವನ ಮುಂದೆ ಇಡುತ್ತಲೇ—ದೋ ಪಾವ್ ದೂದಿನಲ್ಲಿ ದೋ ಪಾವ್ ಜಿಲೇಬಿ ನೆನೆಹಾಕಿ ಚಂಚದಿಂದ ಹೀರೋಕೆ ಶುರು ಮಾಡಿದ.

“ಪ್ರಾಯಶಃ ಧಾರವಾಡದವ.” ಅಂದರು ಓಂವುಡಿ.

“ಛೇ! ಧಾರವಾಡದವನಾಗಿದ್ದಿದ್ದರೆ — ಎರಡು ಕಪ್ ಚಹದಾಗೆ ಎರಡು ಬೇಸಿನ್ ಲಡ್ಡೂನ ನೆನೆಹಾಕುತ್ತಿದ್ದರು ಈತ ಪ್ರಾಯಶಃ ಹೈದರಾಬಾದಿನವನಿರಬೇಕು” ಅಂದರು ಖಾರಾಬೂಂದಿ.

“ಹೈದರಾಬಾದ್ ? ಇರಲಾರದು. ನಾನು ಹೈದರಾಬಾದಿನಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಅಳಿಯನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ದಿನಗಳಿದ್ದೆ. ಅದರೇ ಈ ರೀತಿ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಜಿಲೇಬಿ ಕಲಸಿ ಮುಕ್ಕೋರನ್ನು ನಾನು ಅಲ್ಲಿ ನೋಡಿದ್ದೆ. ಇವ ಥೇಟ್ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದವನೇ ಇರಬೇಕು.” ಅಂದರು ಬಾಳೇಕಾಯಿ ಬಿಜೆ.

“ಅವಲಕ್ಕಿ ಮತ್ತು ಸೀಕರ್ಣಿ ತಿನ್ನದ ಮನುಷ್ಯ, ಎಂದೂ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದವನಾಗಿರಲಾರ ಗುಜರಾಥಿಯ ಖಳೆ ಇವನಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಇದೆ.” ಅಂತ ಮದ್ದೂರೂಡೆ ವಾದಿಸಿದರು.

“ ಅಂದರೆ, ಗುಜರಾಥಿನಿಂದ ಬಂದವನೇ ? ”

ಬಾಳೇಕಾಯಿ ಬಜೆಯ ಈ ಸ್ತಶ್ನೆಗೆ ಯಾವ ಉತ್ತರವೂ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಆಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಪರುಶು ಎಲ್ಲಾ ಊಹೆಗಳಿಗೂ ಕಲ್ಲು ಹಾಕಿದ.

“ ನಾನು ಮೋದಲೇ ವಿಚಾರಿಸಿಕೊಂಡೆ ಸರ್ ಆತ ಬಿಹಾರಿನವ. ಊರು ತಿರುಗಲು ಹೂರಟು ಲಾಲ್ ಬಾಗ್ ತಿರುಗಾಡಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ನುಗ್ಗಿದ್ದಾನೆ.” ಅಂದ.

ಈಶಾನ್ಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಮಲ್ಲಾರಿರಾಯರು ಕೆಮ್ಮಿದರು.

“ ಪಾಪ ಯಾರೇ ಆಗಲಿ, ನಮ್ಮ ಊರಿಗೆ, ಅದರಲ್ಲೂ ನಮ್ಮ ವಿರಾಟಭವನಕ್ಕೆ ಅತಿಥಿಯಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದಾನೆ; ನಾವು ಅವನನ್ನು ಅದರಿಸಲೇಬೇಕು

—ಅನ್ನುತ್ತಾ ತಮ್ಮ ಖಾರದ ಗೋಡಂಬಿ, ಮತ್ತು ಸ್ವಾಂಗ್ ಕಾಫಿಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತು ಆ ಬಿಹಾರಿಯ ಹತ್ತಿರ ಕುಳಿತರು. ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ದೃಷ್ಟಿಗಳೂ ಈ ಸಂಗಮದ ಕಡೆ ತಿರುಗಿದವು.

ನಮ್ಮ ಮಲ್ಲಾರಿರಾಯರು ತುಂಬ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹಿಂದಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಬಲ್ಲರು ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅಂದರೆ ಹಿಂದಿಯವರಿಗಿಂತಲೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹಿಂದಿ ಮಾತನಾಡಬಲ್ಲೆ ಅಂತ ಅವರೇ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ್ದರು ಈಗ ನಮಗೇನೂ ಅಶ್ಚರ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಆ ಬಿಹಾರಿನವರೊಡನೆ ಎಷ್ಟೋ ದಿನದ ಪರಿಚಯಸ್ತರ ಹಾಗೆ, ಉತ್ತರ ಭಾರತದಲ್ಲೇ ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದವರಹಾಗೆ ಹಿಂದಿಯಲ್ಲೇ ಮಾತನಾಡತೊಡಗಿದರು ಅವರಿಬ್ಬರ ಸಂಭಾಷಣೆ ಪೂರ್ತಿ ಹಿಂದಿಯಲ್ಲೇ ಆಗಿದ್ದರೂ, ನಮ್ಮ ಕೊರವಂಜಿಗಾಗಿ ನಾನು ಅಕ್ಷರತಃ ಕನ್ನಡದಲ್ಲೇ ವರದಿ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ.

“ ತಾವು ಬಿಹಾರನ ಕಡೆಯವರು ಅಂತ ಕಾಣುತ್ತೆ ” ಅಂತ ಶುರುಮಾಡಿದರು. ಮಲ್ಲಾರಿರಾಯರು, ಒಂದು ಖಾರದ ಗೋಡಂಬಿಯನ್ನು ಊದುತ್ತಾ,

“ ಹೌದು ನಮ್ಮೂರು ಕರ್ನಾಟಕದ ಪಾಟ್ನಾದಿಂದ 32 ಮೈಲಿ ದೂರ. ಪಾಟ್ನಾದಿಂದ ಪ್ರತಿದಿನ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಬಸ್ಸಿವೆ. ಹತ್ತಾಣೆ ಚಾರ್ಜ್. ” ಅಂತ ಹೇಳಿದ ಬಿಹಾರಿನವ.

“ ಬಿಹಾರ್ ಅಂದರೆ ಬಹಳ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಸಂಸ್ಥಾನ. ನಮ್ಮ ಬಾಬು ರಾಜೇಂದ್ರ ಪ್ರಸಾದರ ಸ್ವಂತ ಸಂಸ್ಥಾನ. ”

“ ಹೌದು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಜನ ದೇಶಭಕ್ತರನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಸಂಸ್ಥಾನ. ನೀವು ಎಂದಾದರೂ, ಬಿಹಾರಿಗೆ ಭೇಟಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಾ ? ”

“ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ನನ್ನ ಕೆಯ ಸೋದರಳಯ ಪ್ರತಾಪ ಬಿಹಾರಿನಲ್ಲಿ ಮೂರು ವರೆ ವರ್ಷ ಕಳೆದಿದ್ದಾನೆ. ”

“ ಹಾಗಿದ ಮೇಲೆ ನಿಮಗೆ ನಮ್ಮ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಊರುಗಳ ಸೌಂದರ್ಯ, ಹವಾಗುಣ, ನಡತೆ ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಹೇಳಿರಬೇಕು ”

“ ಪ್ರತಾಪ ಎಲ್ಲಾ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಅದರಿಂದ ನನಗೆ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಕುಟುಂಬ ದವರಿಗಲ್ಲಾ ಎಷ್ಟೋ ಸಮಾಧಾನವಾಯ್ತು. ಆದರೆ ಆ ನಿಮ್ಮ ಬಿಹಾರಿನಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಆಗಾಗ ಆಗ್ತಾ ಇರೋ ಬೆಂಕಿ ಅನಾಹುತಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಬಿಹಾರ್ ನಿಜವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಭಾರತಕ್ಕೇ ಒಂದು ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ನಾಡು ಆಗಬಹುದಿತ್ತು. ಈ ಬೆಂಕಿ ಅನಾಹುತ ಗಳಿಂದಲೇ ನಾನು ಬಿಹಾರಿಗೆ ಒಂದು ಬಾರಿಯೂ ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ”

ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ಬಿಹಾರಿನವ ಜೇಳು ಕುಟಕಿದವನಂತೆ ಎದ್ದು ನಿಂತು ಕೇಳಿದ.

“ ಎನು! ಬಿಹಾರಿನಲ್ಲಿ ಬೆಂಕಿ ಆನಾಹುತ! ಇರಲಾರದು. ಪ್ರಾಯಶಃ ಎಲ್ಲೋ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಭೂಕಂಪ ಎಲ್ಲಾದರೂ ಆಗಾಗ ಅದರೂ ಆಗಬಹುದು. ಆದರೆ ಬೆಂಕಿ ಎಂದೂ ಇಲ್ಲ”.

“ ಛೇ! ಪ್ರತಾಪನಿಗೆ ಬೆಂಕಿಗೂ. ಭೂಕಂಪಕ್ಕೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ತಿಳಿಯದೆ? ಅದರ ಕಥೆ ಹೇಳೋಣ ಕೇಳಿ. ಈ ಒಂದು ಬೆಂಕಿಯ ಪ್ರಸಂಗದಿಂದಲೇ ನಮ್ಮ ಪ್ರತಾಪನಿಗೆ ಉಮಾ ಹೆಂಡತಿಯಾಗಿದ್ದು”.

ಮಲ್ಲಾರಿರಾಯರು ಪರಶುಕಡೆ ತಿರುಗಿದರು.

“ ಪರಶು ಇವರಿಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ಎರಡು ಪಾವು ಹಾಲು, ಎರಡು ಪಾವ್ ಜಿಲೇಬಿ, ಚಂಚ ತಂದುಕೊಡು ಕ್ಷಮಿಸಿ ಸೇಟ್‌ಜೀ ಇದು ನನ್ನ ಖರ್ಚು. ಪರಶು-ಹಾಗೇ ನನಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಸ್ಟ್ರಾಂಗ್ ಕಾಫಿ ತಾ” ಅಂದರು.

ನಾವೆಲ್ಲ ಮಲ್ಲಾರಿರಾಯರ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಸರಿದೆವು.

ನನ್ನಾಕೆಯ ಸೋದರಳಿಯ ಪ್ರತಾಪ, (ಮಲ್ಲಾರಿರಾಯರು ಮುಂದುವರಿ ದರು) ತನ್ನ ಬಿ. ಎಸ್ಸಿ ಮುಗಿಸಿ, ಯಾವುದೋ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಜಾಹಿರಾತು ನೋಡಿ, ಪಾಟ್ನಾದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೋ ಸೊಸೈಟಿ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದ ಹೈಸ್ಕೂಲಿಗೆ ಉಪಾ ಧ್ಯಾಯನಾಗಿ ಸೇರಿಕೊಂಡ ಅದೇ ರೀತಿ ರಾಜೇಂದ್ರ ಬಿ. ಎ ಪಾಸುಮಾಡಿ ಅದೇ ಹೈಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಉಪಾಧ್ಯಾಯನಾಗಿ ಸೇರಿಕೊಂಡಿದ್ದ. ಉಮಾ-ರಾಜೇಂದ್ರನ ತಂಗಿ. ಸರಿ, ದೂರದ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಈ ಕನ್ನಡದ ಜನ ಸೇರಿದರು. ಸ್ನೇಹ ಶುರುವಾಯ್ತು. ನಮ್ಮ ಪ್ರತಾಪ ಬೆಂಗಳೂರು ಕಡೆಯವನು. ರಾಜೇಂದ್ರ ಶುದ್ಧ ಮಲನಾಡು. ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ ಆಜಿ ಆಗುಂಬೆ ಹತ್ತತ್ತ. ಮೇಗರವಳ್ಳಿ ಘಾಸ ಲೇಲಿ ಒಂದು ದಾಕ್ಲಾದಿಂದ ಬಂದಿದ್ದ ಅದರೂ, ಬಿಹಾರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದ್ದರು. ಪ್ರತಾಪನಿಗೂ ಉಮಾಳಿಗೂ ಪ್ರೇಮವೂ ಉದ್ಭವಿಸಿತು. ಪ್ರಾಯಶಃ ಅದೇ ಹೈ-ಸ್ಕೂಲಿನ ವ್ಯಾಯಾಮ ಮತ್ತು ಡ್ರಿಲ್ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರ, ಈ ಪ್ರೇಮಿಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಪ್ರವೇಶಿಸದಿದ್ದರೆ, ಪ್ರತಾಪ ಮತ್ತು ಉಮಾ ಎಂದೋ ಮದುವೆಯಾಗು ತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರ ಹೈದರಾಬಾದಿನ ಕಡೆಯವನಂತೆ—ಒಳ್ಳೆ ಧೂಮ ಕೇತುವಿನ ಹಾಗೆ ನುಗ್ಗಿದ.

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅಂಶದಲ್ಲಿಯೂ ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರ, ನಮ್ಮ ಪ್ರತಾಪನಿಗಿಂತಲೂ ಒಂದು ಕೈ ಮೇಲು ಅನ್ನಿಸಿದ್ದ. ಒಳ್ಳೆಯ ಈಜುಗಾರ ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರ ನಮ್ಮ ಪ್ರತಾಪ ಬಿಸಿನೀರಿನ ಸ್ನಾನಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಸ್ನಾನ ತಿಳಿಯದವ. ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರ ಪ್ರತಿ

ನಿತ್ಯ ಎರಟು ಅಟ ವಾಲಿಬಾಲ್ ಆಡಿ, ಆ ಮೇಲೆ ಫುಟ್ ಬಾಲ್ ಆಡುವ. ಪ್ರತಾಪ ಕೇರಮ್ ನಲ್ಲಿ ಪ್ರವೀಣ. ಆಗತಾನೆ ಬ್ಯಾಡ್ ಮಿಂಟನ್ ಆಡೋಣ ಅಂತ ಯೋಚಿಸಿದ್ದ ಅಷ್ಟೆ. ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರ ಹಿಂದೆ ಎಷ್ಟೋ ಬಾರಿ ಸಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದ. ಪ್ರತಾಪನ ಸಿಕಾರಿಯೆಲ್ಲಾ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ತಿಗಣೆ ಹುಡುಕುವುದರಲ್ಲೇ ಮುಗಿದಿತ್ತು. ಅಂತೂ ಒಬ್ಬ ಮುಗ್ಧ ತರುಣಿಯ ಹೃದಯವನ್ನು ಸೂರೆಗೊಳ್ಳುವ ಎಲ್ಲಾ ಅನಾಹುತ ಗುಣಗಳನ್ನೂ ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರ ಹೊಂದಿದ್ದ. ಉಮಾ ಬರುಬರುತ್ತ ಪ್ರತಾಪ ನಿಂದ ದೂರವಾಗುತ್ತ ಬಂದಳು.

ಪ್ರತಾಪ, ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರ, ರಾಜೇಂದ್ರ ಇವರೆಲ್ಲ ವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದುದ್ದು ಒಂದೇ ವರಾರ. ನಾಲ್ಕು ಅಂತಸ್ತಿನ ದೊಡ್ಡ ಕಟ್ಟಡ ಪ್ರತಿ ಅಂತಸ್ತಿನಲ್ಲಿಯೂ 8-10 ಸಂಸಾರ ಮಧ್ಯೆ ಅಂಗಳ. ಒಬ್ಬರ ಮನೆ ಸಂಸಾರವನ್ನು ಎದುರು ವರಾರದವರು ಮುಚ್ಚುಮರೆ ಇಲ್ಲದೆ ನೋಡಬಹುದು. ನಮ್ಮ ಪ್ರತಾಪನ ದುರದೃಷ್ಟಕ್ಕೆ ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರ ಮೂರನೆಯ ಉಪ್ಪರಿಗೆಯಲ್ಲಿ, ರಾಜೇಂದ್ರ-ಉಮಾ ವಾಸವಾಗಿದ್ದ ಭಾಗದ ಪಕ್ಕದಲ್ಲೇ ವಾಸವಾಗಿದ್ದ. ಹೀಗಾಗಿ ಎರಡನೇ ಅಂತಸ್ತಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಪ್ರತಾಪ, ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರ ಉಮಾ ನಗುತ್ತಾ ಚಕ್ರಂದ ಹೊಡಕೊಂಡು ಮಹಡಿ ಮೆಟ್ಟಲು ಇಳಿದು ತನ್ನ ಕೋಣೆಯ ಮುಂದೆಯೇ ಹಾದು ಹೋಗುವುದನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ. ಒಂದು ದಿನ ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನ ಬೇಸರ ತಡೆಯಲಾರದೆ ಉಮಾಗೆ ಹೇಳಿಯೇಬಿಟ್ಟ.

“ ಉಮಾ ಆ ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರನ ಸ್ನೇಹ ಮಾಡಿರೋದು ಒಳ್ಳೆಯದಕ್ಕಲ್ಲ ” ಅಂದ

“ ಏಕೆ ? ” ಉಮಾ ಕೇಳಿದಳು.

“ ಎಂದಿಗೂ ಈ ವಸ್ತಾದಿಗಳನ್ನ, ಅಟಗಾರರನ್ನ ನಂಬೇಡ ಉಮಾ ”.

“ ನಿಮಗೇಕೆ ಪ್ರತಾಪ್ ಇಷ್ಟು ಯೋಚನೆ? ಪ್ರಾಯಶಃ ನಿಮ್ಗೆ ಹೊಟ್ಟೆ ಕೆಚ್ಚು ಇರಬೇಕು. ಅದರಲ್ಲಿ ಆಶ್ಚರ್ಯವೇನು ಹೇಳಿ? ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರನಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾದ ಕೆಲಸ ನಿಮ್ಮಿಂದ ಹೇಗೆ ತಾನೆ ಆಗೀತು! ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತೇ ಪ್ರತಾಪ್ ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಬಾರಿ ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರ, ಪಹಾಡ್ ಗಂಜ್ ಹತ್ತಿರ ಸಿಕಾರಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಮದ್ದಾನೆ ಅಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂತು ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರ ಓಡಿ ಒಂದು ಮರ ಹತ್ತಿದರು ಮರದ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಹೆಬ್ಬಾವು ಬಾಯಿ ಊರಗಲ ತೆರೆದು ಕಾದಿತ್ತು ಪುನಃ ಸರ್ರಂತ ಇಳಿದು ಆನೆಯ ಸೊಂಡಲಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ದಿಕ್ಕು ಬದಲಾಯಿಸಿ ಓಡಿದರು. ದಾರೀಲಿ ಮಲಗಿ ನಿದ್ರೆ ಮಾಡಿದ್ದ ಒಂದು ಹುಲಿ ಮರೀನ ತುಳಿದುಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ! ಅದು ಎದ್ದು ಕೆರ್ರೋ ಅಂತ ಕಿರಿಚಿತ್ತೂ ಅದರ ಅಮ್ಮ ಅಪ್ಪ ಎಲ್ಲಿದ್ದೋ ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರನ ಬೆನ್ನು ಹತ್ತಿದವು. ಇವರು ಓಡಿ ಓಡಿ

ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಹೊಳೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಲ್ಲ ಬದುಕಿದೆಯೋ ಬಡಜೀವವೇ ಅಂತ ನೀರಲ್ಲಿ ಹಾರಿದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮೊಸಳೆ ಕಾದಿರಬೇಕೆ?”

“ಷಹಭಾಸ್!” ಅಂದನಂತೆ ಪ್ರತಾಪ.

“ಸರಿ—ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಅಂತ ಯೋಚಿಸುವುದರೊಳಗಾಗಿ ಆ ಮೊಸಳೆ ಅವರನ್ನು ನುಂಗಿಬಿಟ್ಟು. ಹೇಗೋಮಾಡಿ ಮೊಸಳೆ ಹಲ್ಲುಗಳಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು, ಅದರ ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಕ್ಕೆ ಹೋದೊಡನೆ ತಮ್ಮ ಹತ್ತಿರವಿದ್ದ ಸ್ಕಾಟ್ ಚಾಕೊನ ಬಿಚ್ಚಿ, ಮೊಸಳೆಯ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಬಗ್ಗಿದು ಹೊರಗೆ ಬಂದು, ಈಜಿಕೊಂಡು ಆಚೆ ದಡ ಸೇರಿದರು!”

ಇದನ್ನು ಹೇಳಿ ಉಮಾ ಬೆವರೊರಿಸಿಕೊಂಡಳಂತೆ.

“ಉಮಾ—ಇದೆಲ್ಲಾ ಶುದ್ಧ ಸುಳ್ಳು. ಕಟ್ಟು ಕಥೆ” ಅಂದ ಪ್ರತಾಪ.

“ಕಟ್ಟು ಕಥೆ? ನನಗೆ ಅದೇ ಚಾಕೊನ ಬಿಚ್ಚಿ ತೋರಿಸಿದ ಸುಳ್ಳಂತೆ ಸುಳ್ಳು!” ಅನ್ನುತ್ತಾ ತಾತ್ಸಾರ ದೃಷ್ಟಿಬೀರಿ ಉಮಾ ಹೊರಟುಹೋದಳು.

ಇದಾದ ಮೇಲೆ ಪ್ರತಾಪನ ಜೀವನ ಸಂಪೂರ್ಣ ವೃಥಾವಾಯಿತು. ಅವನಿಗೆ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಜಿಗುವೆ ಹುಟ್ಟಿ ತನ್ನ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಮರೆಯಲು, ಅದೇ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಜವಾನನಾಗಿದ್ದ ತೋತಾರಾಮನ ಸಲಹೆ ಮತ್ತು ಸಹಾಯದಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಳಸಿದ ಅಕ್ಕಿ ಭೋಜದ ಕಷಾಯ ಸೇವಿಸೋಕೆ ಶುರುಮಾಡಿದ ಕುಡಿತ ಅಂದರೆ ಹೇಸುವ ವಂಶಸ್ತರು ನಾವು. ಕುಡಿತಕ್ಕೂ ನಮ್ಮ ಜನಾಂಗಕ್ಕೂ ಬಹಳ ದೂರ ನಮ್ಮ ಬುಡಕಟ್ಟಿನ ಮೂಲ ಋಷಿಗಳು ಕೂಡ, ಸೋಮಸಾನದಿಂದ ದೂರವಿರುತ್ತಿದ್ದರು ಅಂತ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇತಿಹಾಸವಿದೆ ಅದರೆ ಪ್ರತಾಪ ಅದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾದ. ಅವನು ಹೇಳೋದು ತನಗೆ ಸಕಾರಣಗಳಿದ್ದವು ಅಂತ ತನಗೆ ಆ ಕುಡಿತದಿಂದ ತೃಪ್ತಿಯೂ ಸಿಕ್ಕು ಅಂತಾನೆ! ಹಳಸಿದ ಅಕ್ಕಿ ಭೋಜದ ಕಷಾಯದಿಂದ ನೇರವಾಗಿ ಶುದ್ಧ ಕಳ್ಳಭಟ್ಟಿಗೆ ಹಾರಿಯೇಬಿಟ್ಟ. ತನಗೆ ಅರಿವೇ ಇಲ್ಲದೆ ಪ್ರತಾಪ್, ಗ್ಯಾಲನ್ ಗಟ್ಟಲೆ ಕುಡಿಯೋಕೆ ಶುರುಮಾಡಿದ.

ಒಂದು ದಿನ ಹೊರಗೆ ಕುಡಿದದ್ದೂ ಅಲ್ಲದೆ, ತನ್ನ ಕೋಣೆಗೂ ಎರಡು ಬಾಟ್ಲಿ ಒಯ್ದು, ಮಲಗುಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಬಸುಕೊಂಡ ಅದೇ ಅವನ ಕಡೆಯ ಜ್ಞಾಪಕ. ಸುಮಾರು ರಾತ್ರಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ನಿಶ್ಯಬ್ದ. ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಹಾಗೆ ಏನೋ ಸುಟ್ಟ ವಾಸನೆ ಬಂದಂತಾಗಿ ಉಸಿರು ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡಹಾಗಾಯ್ತಂತೆ. ಪ್ರಾಯಶಃ ಅಂದಿನ ವಿಸರೀತದ ಪರಿಣಾಮ ಅಂದುಕೊಂಡು ಎಡದಿಂದ ಬಲಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿ ಮಲಗಿದ. ಆಗತಾನೆ ಹೌದೋ ಅಲ್ಲವೋ ಅನ್ನುವ ಹಾಗೆ ಎಚ್ಚರವೂ ಆಗ ಅತ್ತಿತ್ತು. ಇದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಕೆಮ್ಮು ಬಂತಂತೆ ಕೆಮ್ಮು ತನ್ನ ಉಸಿರು ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಪ್ರತಾಪ ಒಂದು ಕಣ್ಣು ಮಾತ್ರ ತೆರೆದುನೋಡಿದ. ಎದುರು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಪಕ್ಕದ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಂಕಿ ಉರಿದಹಾಗೆ ಕಂಡಿತು. ತನ್ನ ಅಮಲಿನ

ಭ್ರಮೆ ಅಂದುಕೊಂಡು, ತನ್ನ ಅಧೋಗತಿಗೆ ನಾಚಿಕೊಂಡ. ಹಾಗೇ ಮುಸುಕು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ನಿದ್ರಿಸಲೆತ್ತಿಸಿದ. ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಬಾಗಿಲು, ಕಿಟಕಿ, ಇಟ್ಟಿಗೆ, ಕಲ್ಲುಗಳು ಉರುಳಿದ ಶಬ್ದಗಳು ಕೇಳಿಬಂದವು ತನ್ನ ಮೂಗು, ಕಣ್ಣುಗಳ ಜೊತೆ ಕಿವಿಗಳು ಕೂಡ ನಾಶವಾದವು ಅಂದುಕೊಂಡು ತನ್ನ ಆತ್ಮವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಪಿಶಾಚಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿಬಿಟ್ಟನಲ್ಲಾ ಅಂತ ತನ್ನನ್ನೇ ತಾನು ಶಪಿಸಿಕೊಂಡ ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಜನಗಳ ಕೂಗು, ಓಡಾಟ, ಮಿಂಚು, ಮಳೆ ಎಲ್ಲಾ ಶುರುವಾದವು ಪ್ರತಾಪ ತನ್ನ ಜೀವನದ ಆಸೆ ಪೂರ್ತಿಬಿಟ್ಟು, ಮುಂದಿನ ಜನ್ಮಕ್ಕಾದರೂ ತನ್ನನ್ನು ಒಬ್ಬ ನಾಗರಿಕನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲು ದೇವರನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ಪುನಃ ನಿದ್ರಿಸಲು ಯತ್ನಿಸಿದ

ಆಗಲೇ ಎಲ್ಲಿಂದಲೋ ಯಾರೋ ತನ್ನನ್ನು ಕರೆದಂತೆ ಕೇಳಿದ್ದು.

“ ಪ್ರತಾಪ್ ! ಪ್ರತಾಪ್ !! ”

ಇದು ಪ್ರಾಯಶಃ ಪಿಶಾಚಿಯ ಅಂತ್ಯದ ಕರೆ ಅಂತ ತಿಳಿದು ಪ್ರತಾಪ್ ಅಲಗಾಡಲಿಲ್ಲ.

“ ಪ್ರತಾಪ್ ನಾನು ಉಮಾ ! ”

ಪ್ರತಾಪ್ ತನ್ನ ಮುಸುಕನ್ನು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಸರಿಸಿ ಕಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟು ನೋಡಿದ ಹಾದು ಉಮಾ ಪಕ್ಕದ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಉರಿಯುತ್ತಿರುವ ಬಾಗಿಲ ಹತ್ತಿರ ದಲ್ಲೇ ಉಮಾ ನಿಂತಿದ್ದಾಳೆ ಮಧ್ಯದ ಗೋಡೆ ಅರ್ಧಂಬರ್ಧ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಸುತ್ತಲೂ ಬೆಂಕಿ ರಂಪ !

ಪ್ರತಾಪ್ ಎದ್ದು ಕುಳಿತ.

ಇದೇನು ಪ್ರತಾಪ್ ಈ ಕಾಡುಗಿಚ್ಚಿನಲ್ಲಿ ನೀವು ಇಷ್ಟು ಶಾಂತವಾಗಿ ಮಲಗಿದ್ದೀರಾ ? ”

ಪ್ರತಾಪನಿಗೆ ಕೂಡಲೇ ಜ್ಞಾನೋದಯವಾಗಿ ರಕ್ತ ಹೆಪ್ಪು ಕಟ್ಟುವಂತಾಯ್ತಂತೆ ಇದುವರೆವಿಗೂ ತಾನು ಅನುಭವಿಸಿದ್ದು ಭ್ರಮೆಯಲ್ಲ, ನಿಜವಾದ ಬೆಂಕಿ ಅನಾಹುತದಲ್ಲಿದ್ದೇನೆ ಅಂತ ಆಗತಾನೆ ಅರಿವಾಯ್ತಂತೆ. ಆದರೂ ಅರೆಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಹತೋಟಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಒಂದು ತರಹ ದೋರಣೆಯಿಂದ ಹೇಳಿದ.

“ ಗೊತ್ತು ಉಮಾ. ಸುತ್ತ ಉರಿಯುತ್ತಿದೆ. ಅವಕ್ಕಾಗಿ ತಲೆ ಏಕೆ ಕೆಡಸಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ? ”

ಉಮಾ ವೇಚಿನಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಹಾಕಿಕೊಂಡಳು. ಈ ಪ್ರತಾಪ ಅತಿ ಹುಚ್ಚನೋ ಅಥವಾ ಅತಿ ಜ್ಞಾನಿಯೋ ಯಾವುದೂ ಆಕೆಗೆ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ.

“ ಅಂದರೆ ಪ್ರತಾಪ್ ಈ ಬೆಂಕಿ ಅನಾಹುತದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ತಿ ಇದೇ ರೀತಿ ಮಲಗಿದ್ದೀರಾ ? ”

“ ಮತ್ತೇನು ಬೆಂಕಿ ಅನಾಹುತಗಳಲ್ಲಿ, ನೀರಿನ ಅನಾಹುತಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ತಲೆ ಕೆಡಿಸಿಕೊಂಡು ಒದ್ದಾಡಿದಷ್ಟೂ ಅಪಾಯ ಜಾಸ್ತಿ. ಶಾಂತತೆಯಿಂದ ವರ್ತಿಸೋದೇ ಧೈರ್ಯಸ್ಥರ ಲಕ್ಷಣ. ನಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಬಾರಿ ಇಂತಹ ಸನ್ನಿವೇಶ ಬರುತ್ತೆ. ಅದನ್ನು ನಾನು ಎದುರಿಸಬಲ್ಲೆ. ಆದರೆ ಮದ್ದಾನೆ, ಕರಡಿ, ಚಿರತೆ ಮೊಸಳೆ ಇವುಗಳನ್ನು ನಾನು ಸೀಳದೇ ಹೋದರೂ ಇಂತಹ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ತಾಪತ್ರಯಗಳು ಬಂದರೆ, ನಾನು ಎಂದಿಗೂ ತಲೆ ಹಾಳುಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಿರಲಿ ಉಮಾ ಆ ನಿನ್ನ ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರ ಎಲ್ಲಿ

ಪ್ರತಾಪನ ಮಾತು ಉಮಾಳ ಎದೆಯನ್ನು ತೀದವು ಹಲ್ಲು ಕಡಿದಳು.

“ ಆ ಉತ್ತರನ ಹೆಸರೆತ್ತ ಬೇಡಿ ಪ್ರತಾಪ್. ನಾನು ನಮ್ಮ ಅಣ್ಣ ಬೆಂಕಿಯ ಮಧ್ಯೆ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡು ಅವನನ್ನು ಕೂಗಿಕೊಂಡರೂ, ತನ್ನ ಹೋಲ್ಡಾಲನ್ನು ತಲೆಮೇಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಫ್ಲಾಸ್ಕನ್ನು ಕೈಲಿ ಹಿಡಿದು ಧಡ ಧಡಾಂತ ಕೆಳಗೆ ಇಳಿದು ಪರಾರಿಯಾದ ”

“ ಹೌದು ಉಮಾ ಅಂತಹವರ ಬಗ್ಗೆ ಮೊದಲೇ ಎಚ್ಚರಿಸಿದ್ದೆ. ನೀನು ಇದುವರಿವಿಗೂ ಎಷ್ಟು ಹುಲಿ ನೋಡಿದ್ದಿ? ಎಷ್ಟು ಬಾರಿ ಮೊಸಳೆ ಬಾಯಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದಿ?”

“ ಸಾಕು ಪ್ರತಾಪ್. ನನಗೆ ಹೊಟ್ಟೆ ಉರಿಸಬೇಡ ನನಗೀಗ ಅನ್ನಿಸುತ್ತೆ ಆ ಮುಟ್ಟಾಳ ನನಗೆ ತೋರಿಸಿದ ಚಾಕು ಅವನು ಸ್ಕಾಟಗಿದ್ದಾಗ ತರಕಾರಿ ಹೆಚ್ಚೋಕೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದ ಚಾಕು ಅಷ್ಟೆ! ಮೊಸಳೆಅಂತೆ! ಅವನ ಮುಖ!”

ಪ್ರತಾಪನ ಹೃದಯ ಹಿಗ್ಗಿತು ಉಮಾಳನ್ನು ಅಲ್ಲೇ ತಬ್ಬಿಕೊಳ್ಳಲೇ ಅಂತ ಅಂದುಕೊಂಡ ಆದರೆ ಮಧ್ಯೆ, ಸುತ್ತ, ಮೇಲೆ, ಕೆಳಗೆ ಬೆಂಕಿ.

“ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ ಉಮಾ. ನಾನಿದ್ದೇನೆ. ಬಾ-ಬೆಂಕಿಯಿಂದ ಪಾರಾಗುವ ನಿಮ್ಮಣ್ಣ ಎಲ್ಲಿ?”....

ಅಂತೂ—ಪ್ರತಾಪ ಉಮಾ ಮದುವೆಯಾದರು. ಈಗ ಅವನು ಹೈದರಾಬಾದಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಶಾಲೆಗೆ ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಈಗ ಒಂದು ವಾರಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಅವನಿಂದ ನನಗೆ ಕಾಗದವಿತ್ತು—ಕೇವಲ ಎರಡು ವಾರಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಪುಟ್ಟ ಉಮಾ ಹುಟ್ಟಿದಳಂತೆ

“ ಅದಕ್ಕೇ ನಾನು ನಿಮಗೆ ಹೇಳಿದ್ದು ” —(ಮಲ್ಲಾರಿ ರಾಯರು ಕಥೆ ಮುಗಿಸುತ್ತಾ ಹೇಳಿದರು)—“ ಬಿಹಾರಿನಲ್ಲಿ ಬೆಂಕಿ ಅನಾಹುತಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ—ಬೇರೆಯಾವ ತೊಂದರೆಯೂ ಇಲ್ಲ ಅಂತ!”

“ ಪ್ರಾಯಶಃ ಅದು ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಭೂಕಂಪವಿದ್ದರೂ ಇರಬಹುದು ಬೆಂಕಿ ಅನಾಹುತ ಇರಲಾರದು.” ಅಂದ ಬಿಹಾರಿನವ.

—ಕೇಫ.

ಇದು ಕೇಳಿದ್ದೀರಾ

ವರಾಂಡಾದಲ್ಲಿ ಸಂಜೆ ಕುಳಿತು ರಾಮರಾಯರ ಜತೆಗೆ ಹರಟೆ ಕೊಚ್ಚುತ್ತಿದ್ದ, ಭೀಮರಾಯ. ಎದುರಿಗೆ ಹುರಿಗಾಳಿನ ತಟ್ಟೆ. ಮಾತಾಡುವುದಕ್ಕೆ ರಾಜಕೀಯ ಸುದ್ದಿಗಳು ಮನೆ ಹೆಂಡತಿ ಅಂಗಡಿ ಬೀದಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಳೆ ಅಂದಮೇಲೆ ಆಡೋ ಮಾತಿಗೆ ಲಂಗು. ಲಗಾಮು ಏನೂ ಬೇಡವಲ್ಲ!!

ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಪಡುವಲಲ್ಲಿ ಮೋಡ ಕವಿದುಕೊಂಡು ಕ್ಷಣಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ದಪ್ಪ ದಪ್ಪ ಹನಿ ಹಾಕುಕ್ಕೆ ಆರಂಭವಾಯಿತು.

ಜಟ್ಟಂತ ಭೀಮರಾಯ ಎದ್ದ. ಒಳಕ್ಕೆ ಓಡಿಹೋಗಿ ಭತ್ರಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದ. “ಇಲ್ಲೇ ಇರು ರಾಮು, ಅಂಗಡೀ ಬೀದಿಗೆ ಹೋಗಿ ಇವಳನ್ನು ಕರೆದು ಕೊಂಡು ಬರ್ತೀನಿ” ಎಂದು ಹೇಳಿದ.

“ಮೂರು ಮಕ್ಕಳಾಯ್ತು. ಆ ಮಕ್ಕಳೂ ಬೆಳೆದಿವೆ ಹಾಗಾಗಿದ್ದರೂ ಇದೇನು ಪ್ರೀತಿಯ ಪ್ರದರ್ಶನ” ಎಂದ ರಾಮರಾಯ

“ಹಾಗಲ್ಲ ರಾಮು, ಮಳೆ ಜೋರಾಗಿ ಬರ್ತಾ ಇದೆ”. ಎಂದ ಭೀಮು.

“ಮಳೆ ಬಂದರೆ ನಿನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಕರಗಿ ಹೋಗ್ತಾಳೇನೋ! ಕೂತುಕೊಳ್ಳೋ ಮಳೆ ನಿಂತಮೇಲೆ ಹೋಗಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬರೋಣ” ಎಂದ ರಾಮು

“ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಅನಾಹುತ ಆಗಿ ಹೋಗಿರುತ್ತೆ ಕಣೋ” ಎಂದ ಭೀಮು

“ಅಷ್ಟು ವೆಂಗೇನೋ ನಿನ್ನ ಹೆಂಡತಿ. ಮಳೆ ಬಂತು ಅಂದ್ರೆ ಹತ್ತಿರ ಇರೋ ಅಂಗಡಿ ಯಾವುದಕ್ಕಾದರೂ ಹೋಗ್ತಾಳೆ ಮಳೆ ನಿಂತ ಮೇಲೆ ಹೊರಕ್ಕೆ ಬರ್ತಾಳೆ. ನೀನು ಯಾಕೆ ಇಷ್ಟಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಎಗರಾಡ್ತಿ.” ಎಂದ ರಾಮು.

“ನನಗೂ ಹಾಗೇ ಅನ್ನಿಸ್ತು ಕಣೋ! ಅದಕ್ಕೆ ಹೆದರಿ ಬೆದರಿ ಎದ್ದೆ. ಅಂಗಡೀಗೆ ಹೋದರೆ ಈ ಹೆಣ್ಣು ಸುಮ್ಮನೇ ಇರೋ ಜಾತಿ ಇಲ್ಲ. ತರಕಾರಿ ಕೊಳ್ಳುಕ್ಕೆ ಅಂತ ಹೋದಳು ತರಕಾರಿ ಅಂಗಡಿ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಇರೋದು ಎರಡು ತರಹಾ ಅಂಗಡಿಗಳು. ಒಂದು ಜವಳೀದು. ಇನ್ನೊಂದು ಒಡವೇದು. ತಿಂಗಳ ಸಂಬಳ ಹಿಡಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದಾಳೆ. ಎರಡನೆ ತಾರೀಖು. ಯಾವ ಅಂಗಡೀಲಿ ನಿಂತರೂ ಸಂಬಳ ಚಟ್ಟಿ. ಬೇಗ ಹೋಗಿ ಕರೆಕೊಂಡು ಬರ್ತೀನಿ ಇಲ್ಲೇ ಇರು ಹುರುಗಾಳು ಮುಗಿಸು.” ಎಂದ ಭೀಮು.

“ನೀನು ಆಂಬೋದು ನ್ಯಾಯ! ಹೋಗಿ ಬಾಪ್ಪ. ಹುಷಾರಾಗಿ ಹೋಗು ಕೆಸರು ಹೆಚ್ಚು. ಕಾಲು ಜಾರೀತು” ಎಂದ ರಾಮು.

ಅಟ್ಟಿದನು ಬ್ರಹ್ಮ ತನ್ನ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯಾ

“ ಎಂ ಸಾರಥಿ ಈ ಬಸ್ಸು ಅಲಂಕಾರ್ ಥಿಯೇಟರ್ ಕಡೆ ಪೋವುದೋ, ಮೇಣ್ ಶಿವಾಜೀ ಟಾರ್ಕೆಸ್ ಕಡೆ ಪೋವುದೋ? ಜಲ್ದಿ ವೇಳ್ಕೆ ” ಎಂದು ಬಿ. ಟಿ. ಯಸ್ ಡ್ರೈವಾಯಿರಿಗೆ ಬೆಸಗೊಂಡದ್ದಕ್ಕೆ ಅದರ ಸಾರಥಿ ವೇಳಿದನ್— “ ಇದು ರಂಡೂ ಕಡೆಗೆ ಪೋವುದೈ ನೀ ಎತ್ತ ಪೋವೆ? ಬೋಲ್ ” ಎನಲು ನಮ್ಮ ಹಳೆಗನ್ನಡದ ಒಡ್ಡನೊಬ್ಬನು ದುಡುಂ ಎಂದು ಕಂಡಕ್ಕರ್ ವಾಗಿಲಿಂದಲೇ ರಭಸದಿಂ ಎಗರಿದನೊಳಗೆ.

ಎಷ್ಟೊತ್ತಾ ದರೂ ಪೋಗದ ಬಸ್ಸು ಕಂಡು ಓಲ್ದ ಬಂಟನೊದರಿದನು ತನ್ನ ಮನದೊಳಗೆ: ಕಾಲಪುರುಷಂಗೆ ಗುಣಮಿಲ್ಲಂ ಗಡ! ನಿಸ್ತೇಜಂ ಗಡ! ಜಡಂ ಗಡ!

ಕಂಡಕ್ಕರನ ಟಿಂಗ್‌ಟಿಂಗ್ ನಾದವ ಕೇಳಿ ಸಾರಥಿ ತನ್ನ ಭದ್ರಾಸನಮಂ ಒಪ್ಪಿ ಚಕ್ರೆಯಂತೆ ಚಕ್ರವ ತಿರುಹುತ ಕೃಷ್ಣ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರದಲಿ ಅರ್ಜುನಂಗೆ ಸಾರಥಿ ಯಾದಂತೆ ತೋರ್ದನ್, ಆಹಾ! ಏನು ರಭಸದಿಂ ಪೊರಟನ್. ಬೆಂದಕಾಳೂರಿನ ಹಾದಿಯಲಿ ಪೋಸ ಬಸ್ಸೊಳಗಿದ್ ಸರ್ವರಿಗೂ ಒಡಲೊಳ್ ಗುಡುಗುಟ್ಟುಗುಂ ಗಡ! ಬಿರುಗಾಳಿ ವಯ್ದಂತೆ — ಉಹ್ಣು ಬೆನ್‌ಹರ್ ಚಾರಿಯಟ್ ಬಿಟ್ಟಂತೆ ಸ್ವಿಪ್ರಮಾಗಿ ಪೊರಟನ್.

ಏತನ್ಮಧ್ಯೆ ನನ್ನ ಡೆಸ್ಟಿನೇಷನ್ ಮರತೆ. ಈ ಸಾರಥಿ ಕಂಡಕ್ಕರ್ ಇವರೋಳ್ ಹೆಚ್ಚಿನವರಾರೆಂದು ಮನದೋಳ್ ತೂಗುತ ಕುಳಿತೆ. ಇಲವೆನ್ ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿರುವ ಕಂಡಕ್ಕರ್ ಶಿವಾಜಿ ವೆಸರನ್ ನೂರು ಭಾರಿ ವೆಲ್ಪನ್ ಅದರ ಸಾರಥಿ ನೂರು ಭಾರಿ ನೋಲ್ಪನ್. ಎಂತಹ ಚರಿತ್ರಾರ್ಹರ್. ಕಾಲೇಜ್ ರಮಣೀಯರ ಕಮನೀಯ ನೋಟವನ್ ಇಬ್ಬರೂ ನೋಲ್ಪರ್. ಸಾರಥಿ ಹಿಂತಿರುಗಿ ನೋಲ್ಪನ್. ಕಂಡಕ್ಕರ್ ತಿಕ್ಕೇಟು ಕೊಟ್ಟು ನೋಲ್ಪನೋ ಮೇಣ್ ಚಿಲ್ಲರಿಯಂ ಹಿಂತಿರುಗಿಸುವೆಡೆ ಹಸ್ತ ಸ್ಪರ್ಶವನ್ ಮಾಲ್ಪನೋ ಇದಂ ಕಂಡು ಸಾರಥಿಯ ಒಡಲೊಳ್ ಸಾಸಿವೆ ಚಿಡು ಗುಟ್ಟುಗುಂ ಗಡ! ಜವ್ವನೆಯ ಚಲ್ವ ಗಾರ್ತಿಯರ್ ಕೂಡಲ್ ಸೀಟಿಲ್ಲದೆ ಗದ್ದಲ ದೋಳ್ ಸಾರಥಿಯು ಸುತ್ತ ಅರ್ಧ ವೃತ್ತಾಕಾರಾದೋಳ್ ನಿಂತಿರಲು ಒರ್ವಾಕೆ

ವೈಸವಂ ಕೊಡುವ ರಭಸದೋಳ್ ಕೆಡಹಿದ ಜಾಮೀಟ್ರಿ ಬಾರ್ಸೆನ ಅಂಗಾಂಗಗಳು
 ತೊಂಭತ್ತು ಡಿಗ್ರಿ, ಅರವತ್ತೈದು ಡಿಗ್ರಿ ಕೋನಗಳಲ್ಲಿ ಗುಮ್ಮಿದವು ಕೋ ಪ್ಯಾಸಂ
 ಜರ್ಗಳ ಭಲೆ ಕಂಡಕ್ಕರ್ ! ಒಪ್ಪಿದೆ ಮಗನೆ ನಿನ್ನ ರಸವಂತಿಕೆಗೆ. ನೀನೇ ಹೆಚ್ಚು
 ಎಂದು ನನ್ನ ಮನದೊಳಗಿರೆ. ಪೂರ್ ಸಾರಥಿ ತನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆ ಹುರಿಯುವನ್ನೆಗಂ
 ತಿರುತಿರುಗಿ ನೋಳ್ವನ್. ನೋಡುತಾ ನೋಡುತಾ ವಾಯ್ದುನು ಬಸ್ಸನು ಸಂಪಂಗಿ
 ಕೆರೆವಳಗೆ !

ಅಸುವನು ನೀಗಿದನೊಬ್ಬನ್ ನೇರವಾಗಿ “ ಓ ಬೊಮ್ಮ ಕಾಲಂ ಕಷ್ಟಂ
 ಕಷ್ಟಂ. ಇಂತೇಕೆ ನಮಗೆ ಸಾವು ! ಹೇಳಲೇ ಮುನಿಕುಲಲಲಾಮ ನಿನಗೂ
 ತಿಳಿಯದೆ ಮಾರ್ಗಂ ಇದೆಂತ ಸಾಪಂ ” ಎಂದು ಬೊಮ್ಮನ ಬೆಸಗೊಂಡುದಕ್ಕೆ
 ಗಡಸಿನಲ್ಲಿ ವದರಿದನು ಬೊಮ್ಮ “ಬಲ್ಲಡಸುಗಾರ್ತಿಯರಿಗೆ ಜಾಗಂ ಹಿಂದಿನಾ
 ಸೀಟಿನಲೇ ಕೊಟ್ಟೊಡೆ ಸಾರಥಿ ಗಪ್ಪನೆ ಮುಂದೆ ನೋಳ್ವನ್ ಇದೊಂದೆ ಮಾರ್ಗಂ
 ಮನುಜರಿಗೆ ಪೇಳ್ ” ಎಂದಟ್ಟಿದನು ಬ್ರಹ್ಮ ತನ್ನ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯಾ !

....ಹಾ. ಮೈ. ಸೂರಿ.

ಅಯ್ಯೂಬರ ಸ್ನೇಹ ಮಾಡಿದಮೇಲೆ. ಚೀಣದಲ್ಲಿ ಸೈನ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳು, ರಾಜ
 ಕಾರಣಿಗಳನ್ನು ಮೆಟ್ಟಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರಂತೆ

ಸರ್ವೋದಯ ನಾಯಕ * ಶ್ರೀ ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ನಾರಾಯಣ್ ಅವರು
 ಕಾಶ್ಮೀರದ ಸಮಸ್ಯೆ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಹುಚ್ಚುತನ ಎಂದರು.

ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ಮೆನನ್ರು ಕಾಶ್ಮೀರ ಸಮಸ್ಯೆ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ ಎಂದರು.

—ಒಂದೇ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಇವರಿಬ್ಬರೂ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದರೂ, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ದಿನ
 ಗಳಲ್ಲಿ ನುಡಿದರು ಎನ್ನುವುದು ಸಂತಸದ ಸಂಗತಿ.

* * * *

“ ಏನೂ ಅಂದ್ರೆ ! ಹೀಗೆ ಹಣಾನ ಖರ್ಚು ಮಾಡ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ, ಹೆಂಗಸರ
 ತರಹ ವೋಲು ಮಾಡ್ತೀರಲ್ಲೀ ! ” ಅಂತ ಸಂವಾದಿಸುವ ಮಹಿಳೆ ಗಂಡನಿಗೆ
 ಅಮರಿಕೊಂಡಳಂತೆ.

* * * *

ಪುಸ್ತಕ ವಿಮರ್ಶೆ

“ ಸಾಕ್ಷಿ-ಸಂಕಲಿಕೆ ” ಬಾಳವಚನಗಳು. ರಾ. ಶಿ. ಕೃತ. ಕೊರವಂಜಿ
ಕಾರ್ಯಾಲಯ. ಬೆಂಗಳೂರು ೯ ಬೆಲೆ ೨-೫೦.

೬೬ ವಚನಗಳನ್ನು ನುಡಿದಿರುವ ಈ ಕಿರುಹೊತ್ತಿಗೆಯು ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಚಿತ್ರವೆಂದೇ ಹೇಳಬೇಕು. ಕಲಸುಮೇಲೋಗರದಂತೆ ವಚನಗಳು ಕಂಡರೂ, ಎಲ್ಲಾ ವಚನಗಳಲ್ಲೂ ಒಲವು, ಮತ್ತು ಶಕ್ತಿ ಇವುಗಳ ಪರಸ್ಪರ ಸ್ಪರ್ಧೆಯನ್ನೇ ಕಾಣಬಹುದು ಭೌತಶಾಸ್ತ್ರ, ರಸಾಯನಿಕ ಶಾಸ್ತ್ರ, ಸಸ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ, ಪ್ರಾಣಿಶಾಸ್ತ್ರ, ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಿಂದ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೊರ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ವಿವಿಧ ರೂಪಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡರೂ ಮನನ ಮಾಡಿದರೆ ಮೂಲಭೂತವಾಗಿ ಒಲವು ಶಕ್ತಿಗಳ ಝಂಝಾಟವೇ, ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ

ಕೊರವಂಜಿಯ ನಷ್ಟಿಸರು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ ಈ ಹೊತ್ತಿಗೆಯು ಸ್ವಲ್ಪ ವಕ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವುದು ಪ್ರಾಯಶಃ ಅನಿವಾರ್ಯ. ಗದ್ಯ ಇದು ಎಂದು ಹೇಳಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಅಚ್ಚು ಹಾಕಿದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಗದ್ಯದಂತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಪದ್ಯದಂತೆ ಸರಿ ಹಾಯುವುದೂ ಇಲ್ಲ ಬಹುಶಃ ಬಾಳು ನಡೆಯುವ ರೀತಿಯಲ್ಲೇ ಈ ವಚನಗಳು ಹೊರಬಂದಿರಬಹುದು. ಬಾಳಿನ ಗತಿ ಸ್ವಲ್ಪ ವಕ್ರವೇ ಅಲ್ಲವೇ?

ಜೀವನದ ವಿರಾಟ ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಚಿತ್ರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನಡೆಸುವ “ನಿಮಿತ್ತ” ಒಂದಿದೆ. ಅದು ಈ ರೀತಿ ಅಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿಯಾದರೂ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಲೇಖಕರು ವಿಶದೀಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಕೆಲವನ್ನು ಓದಿ ನಗಬಹುದು ಕೆಲವನ್ನು ಕಂಡು ಭಯ ಬೀಳಬಹುದು. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸೆರೆಹಿಡಿದು ಕಾಡಲೂ ಬಹುದು.

ಜೀವನ ಹೀಗೇಕೆ ಎಂದು ಒಮ್ಮೆಯಾದರೂ ಶಂಕಿಸುವ ಸುಹೃದಯರಿಗೆ ಈ ಹೊತ್ತಿಗೆಯು ರುಚಿಸಬಹುದು.

— ಸಾ.ಪಿ.

— ಯಕ್ಷ-ಯಕ್ಷಿಯರ ನೆರಳಿನಲ್ಲಿ —

ಯಕ್ಷ ಯಕ್ಷಿಯರ ಪ್ರತಿಮೆಗಳನ್ನು, ಮೂರು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಖರ್ಚು ಹಾಕಿ, ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಮುಂದೆ ದ್ವಾರಪಾಲಕರನ್ನಾಗಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಮಾಡುತ್ತಾರೆಂತಲ್ಲ; ಏನನ್ನಾಯ್ತು ಅಂದೆ.

ಇಷ್ಟತ್ತು ಅಡಿ ಎತ್ತರದ, ತಕ್ಕ ಅಡ್ಡಗಲದ, ಕುಬೇರನ ಸೇವಕರ ಆ ಪ್ರತಿಮೆಗಳು ಎಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ನೆರಳು ಹಾಕುತ್ತೆ ಗೊತ್ತೆ? ಎಂದ ಕೊರವ.

ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಹೊರಗಡೆ ನೆರಳು ಬಿದ್ದರೆ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ? ಅಂದೆ.

ಆ ನೆರಳಿನಲ್ಲಿ ನೋಡು, ಒಬ್ಬ ಹಸ್ತಸಾಮುದ್ರಿಕ ಹೇಳುವವ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಸಾಲ ಕೇಳಲು ಬರುವವರ ಭವಿಷ್ಯ ಹೇಳಬಹುದು. ಮುಂದಾಗುವುದನ್ನು ತಿಳಿದು ಸಾಲ ಕೇಳುವವನು ಒಳಗೆ ಹೋದರೂ ಆಯಿತು. ಹಿಂತಿರುಗಿ ಬಂದ ದಾರಿಗೆ ಇವತ್ತು ಸುಂಕವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹಿಂತಿರುಗಿದರೂ ಆಯಿತು ಎಷ್ಟು ಕಾಲ ಉಳಿಯುತ್ತೆ ನೋಡು ಎಂದ ಕೊರವ.

ದಿಟೆವಾಗಬಹುದೇ ಎಂದು ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದೆ. ಯಕ್ಷ ಯಕ್ಷಿಯರ ಪ್ರತಿಮೆಗಳಿದ್ದಿಲ್ಲ ಇನ್ನೂ. ಆದರೆ ಅವನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠಿಸುವ ಜಾಗದ ಹತ್ತಿರವೇ ಒಬ್ಬ ಹಸ್ತಸಾಮುದ್ರಿಕ ಕೂತಿದ್ದ ಕೋಳಿ ಕೇಳಿ ಯಾರಾದರೂ ಸಾಂಬಾರು ಅರೆಯುತ್ತಾರೆಯೇ? ಇವನನ್ನು ಕೇಳಿ ಯಾರಾದರೂ ಒಳಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆಯೇ ನೋಡೋಣ ಅಂತ ಅವನ ಹಿಂದೆ ತುಸು ದೂರದಲ್ಲಿ ನಿಂತೆ.

ಬಂದವರೆಲ್ಲರೂ ಇವನಿಗೆ ಕೈತೋರಿಸಿ ಸಲಹೆ ಪಡೆದೇ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವನಾದರೂ ಕೈನೋಡಿ, ಹಣ್ಣು ಕಾಯಿ ಎಂದು ಎರಡೇ ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿ ಉಂಟು ಇಲ್ಲ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ.

ಖಾನೇಷು ಮಾರಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡೆ. ಟೋಪಿ ಗರಿಗರಿಯಾಗಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಬಂದವರಿಗೆಲ್ಲಾ 'ಹಣ್ಣು' ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಸದ್ಗೃಹಸ್ಥರ ತರಹ ಬಂದವರಿಗೆ ಕಾಯಿ ಆನ್ನುತ್ತಿದ್ದ. ಜಾಣ! ಭವಿಷ್ಯ ಗೊತ್ತಿತ್ತು.

—ಬಚ್ಚು.

ಶಕುನಿ ಹಳ್ಳಿಗೆ ರಾಜ್ಯಪ್ರಶಸ್ತಿ

ನಮ್ಮ ಶಕುನಿಹಳ್ಳಿ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಮಾದರಿ ಪಂಚಾಯತು ಅಂತ ರಾಜ್ಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಸಿಗೋದಕ್ಕೆ ಇನ್ನು ಬಹಳ ಕಾಲವಿಲ್ಲ ಅಂತ ನಾವೆಲ್ಲ ನಂಬಿದ್ದೇವೆ.

ಯಾತಕ್ಕಾಗಿ ನಮಗೆ ರಾಜ್ಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿ? ಯಾವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ಮಾದರಿ? ಅಂತ ನೀವು ಕೇಳಬಹುದು. ಹೆಚ್ಚು ಭತ್ತ ಬೆಳೆದಿದ್ದಕ್ಕೆ? ಕೋಳಿ ಸಾಕಣೆಗೆ? ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಸಾಲ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕೆ? ಸರಕಾರದಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಸೆಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಕ್ಕೆ? ಯಾವುದಕ್ಕೆ?

ಅದಾವುದಕ್ಕೂ ಅಲ್ಲ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಲಾನ್ಯಾಸ, ಉದ್ಘಾಟನಾ, ಅನಾವರಣ ಸಮಾರಂಭಗಳು ನಡೆದ ಊರು ಯಾವುದಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಅದು ನಮ್ಮ ಶಕುನಿಹಳ್ಳಿ.

ಆದರೆ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಲಕ್ಷಣವೇ ಸರಿ, ಎನ್ನಬಹುದು ನೀವು. ಅಷ್ಟೆಲ್ಲ ಸಮಾರಂಭಗಳು ಜರುಗಬೇಕಾದರೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳೂ ನಡೆದಿರಬೇಕು ಎಂದು ನೀವು ಊಹಿಸಿರಬೇಕು. ಶಿಲಾನ್ಯಾಸಗಳೆಂದರೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ಕಟ್ಟಡಗಳೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗುವ ಕಾಮಗಾರಿಗಳೂ ನಡೆದಿರಬೇಕು. ಹಾಗೆಯೇ ಉದ್ಘಾಟನೆ ಅನಾವರಣಗಳು ಬಹುಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕಾದರೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ಕೆಲಸಗಳು ಪೂರ್ತಿಗೊಂಡಿರಬೇಕು ಎಂದಲ್ಲವೇ? ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ ನಮ್ಮೂರಿನ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವೊಂದಿದೆ. ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ಮಿತಮಾರ್ಗಗಳು. ವಿಪರೀತ ಹೆಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವವರಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಆಸ್ಥಿಯೆಲ್ಲ ಸಮಾರಂಭಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮೂರ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಯಾರೇ ಹಾಡು ಹೋಗಲಿ, ಯಾರೇ ಆಸು ಸಾಸು ಹತ್ತಿವತ್ತು ಮೈಲಿಗಳ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಗಣ್ಯವೃತ್ತಿ ಕಾಲಿಟ್ಟ ವಾಸನೆ ಬಡಿಯಲಿ, ನಾವು ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ಆತನ ಹಸ್ತಗಳಿಂದ ಹಸ್ತವೇನು, ದಿವ್ಯ ಹಸ್ತಗಳಿಂದ ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿಸಿಯೇ ತೀರುತ್ತೇವೆ. ಆತನಿಂದ ಒಂದು ಮುದ್ದೆ ಗಾರೆ ಕಲ್ಲಿಗೆ ತೀಡಿಸಿಬಿಡುತ್ತೇವೆ. ಅದೇ ಹಳೇ ಕತ್ತರಿ ಕೊಟ್ಟು ಟೇಪು ಕತ್ತರಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ನೂಲೆಳೆಸಿ ಅನಾವರಣ ಮಾಡಿಸುತ್ತೇವೆ. ಹಾಗಾಗಿ ನಮ್ಮೂರಿಗೆ ಬಂದು ತಮ್ಮ ಹಸ್ತಗಳನ್ನು ದಿವ್ಯ ಹಸ್ತಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದ ಯಾವನೇ ಮಂತ್ರಿ, ಕಮಿಷನರ, ತಹಶೀಲ್ದಾರ, ಪುಡಾರಿ, ಸಾಹಿತಿ, ಪ್ರೊಫೆಸರ,

ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲ, ಸ್ವಾಮಿಾಜಿ, ಬಾಬಾಜಿ ಇರಲಾರನು ಎಂದರೆ ನೀವು ನಂಬುತ್ತೀರೋ ಇಲ್ಲವೋ.

ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಸಮಾರಂಭಗಳಿಗೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಬಂಡವಾಳಗಳು ಏನು ಎಂದು ತಿಳಿಯಲು ನಿಮಗೆ ಕುತೂಹಲವಾಗಬಹುದು. ಒಂದು ಪಂಚಾಯತಿ ಕಟ್ಟಡ, ಒಂದು ಬಾಲವಾಡಿ, ಒಂದು ಎಲಿಮೆಂಟರಿ ಶಾಲೆ, ಒಂದು ಮಹಿಳಾ ಸಮಾಜದ ಕಟ್ಟಡ ಇವುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿ ಈ ವರೆಗೆ ಎಷ್ಟು ಸಮಾರಂಭಗಳು ಜರುಗಿದವೆಂದು ನಮಗೇ ಎಣಿಕೆಯಿಲ್ಲ. ಖಾಲಿ ನಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲು ಹಾಕುವುದರಿಂದ ತೊಡಗಿ ಲೈಟು ಬರುವವರೆಗೆ ಕಟ್ಟಡ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರುವಾಗಲೆಲ್ಲ ಗಣ್ಯರು ಬಂದು ಬಂದು ಆಯಾಯಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಉದ್ಘಾಟಿಸಿದರು. ಕಟ್ಟಡ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಹತ್ತು ಹಲವು ಮಂದಿ ಧುರೀಣರ, ಮಹಾಪುರುಷರ ಎಂಟಾಣೆ ಪಟಗಳನ್ನು ಗೋಡೆತುಂಬ ತಗುಲಿಸಿ ಅನಾವರಣ ಮಾಡಿಸಿದ್ದೇ ಮಾಡಿಸಿದ್ದು.

ಇಂಥ ಸಮಾರಂಭಗಳನ್ನು ಜರುಗಿಸಲು ನಮಗೆ ಅರ್ಥ ಗಂಟೆಯೇ ನೋಟೀಸು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಪರದಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಖಾಯಂ ನೂಲಿನ ಹಾರವೊಂದಿದೆ. ಸ್ವಾಗತ ಗೀತೆ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ, ಸ್ವಾಗತ ಭಾಷಣ ವಂದನಾರ್ಪಣೆಗಳಿಗೆ ಹೇಗೂ ಖಾಯಂ ಜನಗಳೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಹಕ್ಕನ್ನು ಯಾವತ್ತೂ ಯಾರೂ ಕಸಿದುಕೊಳ್ಳುವಂತಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಮಂದಿ ಸಭಿಕರನ್ನು ನಡುರಾತ್ರಿಗೂ ಕಲೆಹಾಕಬಹುದು, ನಮ್ಮೂರಿನಲ್ಲಿ ಮೂರು ಸಲ ಶಂಖ ಉದಿದರೆ ಸರಿ ಪಂಚಾಯತಿ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಸಭೆಗೆಂದು ಗೊತ್ತು ಜನಗಳಿಗೆ. ವಂದನಾರ್ಪಣೆಯಾಗುವಾಗ ಸಭಿಕರನ್ನು ಬಹು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೊಗಳಿದರೆ ಹೇಗೂ ಅವರು ತೃಪ್ತರಾಗುತ್ತಾರೆ.

ಒಮ್ಮೆ ನಡುರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಮ್ಮೂರ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಭುರೈಂದು ಕಾರಿನಲ್ಲಿ ಹಾರಿಹೋಗುವವರಿದ್ದರು. ಆದರೆ ನಾವು ಬಿಡುತ್ತೇವೆಯೇ. ಪಂಚಾಯತಿಯ ಹೊಸ ಕೊಠಡಿಯನ್ನು ಉದ್ಘಾಟಿಸಿ ಹೋಗಿ ಎಂದು ಬೇಡಿದೆವು. ಆಗೋದಿಲ್ಲ ಎಂದರು. ಹತ್ತೇ ನಿಮಿಷ ಎಂದೆವು ! ಉಹು ಎಂದು ಕಾರುಗಳ ಸಾಲು ಹೊರಡಲು ಷುರು. ಕೊನೆಗೆ ನಮ್ಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಒಂದು ವಿಷಯ ಹೊಳೆಯಿತು. ಕಟ್ಟಡಕ್ಕೆ ಶಿಲಾನ್ಯಾಸಗೈದವರು ಬಾಬಾಜಿಗಳು, ಈಗ ಅಂಥ ಕಟ್ಟಡದ ಒಂದು ಭಾಗವನ್ನು ತಾವು ಉದ್ಘಾಟಿಸೋದು ಬಹಳ ಸಮಂಜಸ ಎಂದರು.

“ ಹೌದೆ? ಬಾಬಾಜಿಗಳು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದರೆ? ಎಂದು ಕಣ್ಣುರಳಿಸಿದರು ಮಂತ್ರಿಗಳು. ಹಾವಾಡಿಗನ ಪುಂಗಿಗೆ ಹಾವು ತಲೆದೂಗಿದಂತೆ ನಾವಂದಿದ್ದಕ್ಕೆ ಸೈ ಅಂದರು. ಏಕೆಂದರೆ ಬಾಬಾಜಿಗಳ ಭಕ್ತರು ಮಂತ್ರಿವರ್ಯರು. ನಿಜವಾಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಬಾಬಾಜಿಗಳು ಕಲ್ಲು ಹಾಕಿದ್ದು ಪಂಚಾಯತಿ ಕಟ್ಟಡಕ್ಕಲ್ಲ. ನಮ್ಮೂರು

ರಿನ ಪಾರ್ಕಿಗೆ. (ಪಾರ್ಕು ಅಗಿಲ್ಲ. ಕಲ್ಲು ಎತ್ತಹೋಯಿತೋ!) ಆದರೂ ಅಪಾಯ
ವಿಲ್ಲದ ಒಂದು ಸುಳ್ಳು ಹೊಡೆಯದಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ವ್ರತ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತೆ?

ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆ ಕಾಮರಾಜರ ಕುತಂತ್ರಕ್ಕೆ ಬಲಿಬಿದ್ದು ರಾಜೀನಾಮೆಕೊಟ್ಟ
ಧುರೀಣರೊಬ್ಬರಿಗೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಸತ್ಕಾರ ನಡೆದಿತ್ತು. ನಾವು ಯಥಾ
ಪ್ರಕಾರ ಗಾಳ ಹಾಕಿದೆವು. ನೀರು ಸರಬರಾಜಿಯ ಯೋಜನೆಯ ಉದ್ಘಾಟನೆಗೆ
ದಯೆಮಾಡಿಸಬೇಕು ಎಂದೆವು. ಹಾಗೇನು? ಬಹಳ ಸಂತೋಷ. ಗ್ರಾಮಾಂತರ
ಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಅತಿ ಮುಖ್ಯ. ಅಂತಹ ಯೋಜನೆ ನನಗೆ ಬಹು
ಪ್ರಿಯವಾದದ್ದು ಎಂದು ಬಂದೇ ಬಿಟ್ಟರು. ಸರಿ, ಸಭೆ ಸೇರಿತು ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಗೆ
ಆವತ್ತು ಬೆಳಗ್ಗೆ ಊರಿನ ಶ್ರೀಮಂತ ವರ್ತಕರ ಮನೆಗೆ ಪಾದಪೂಜೆಗೊಳ್ಳಲು
ಬಂದಿದ್ದ ಗಂಭೀರ ಶ್ರೀಗಳೊಬ್ಬರನ್ನು ಎಳೆದು ತಂದೆವು. ಮಾಜಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು
ಮಾಮೂಲಿನ ಭಾಷಣ ಮುಗಿಸಿ ಗುಂಡಿ ಒತ್ತಲು ಹುಡುಕಾಡಿದರು. ಇಲ್ಲಿದೆ
ಸ್ವಾಮಿ ಇಲ್ಲಿದೆ ಎಂದರು, ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು. ಒಂದು ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥೂಲನ
ಮೇಲೆ ಏನೋ ಇಟ್ಟು ಸೊಗಸಾದ ಟೀಬಲ್ ಕ್ಲಾತ್ ಮುಚ್ಚಿದ್ದರು. ಮಾಜಿಗಳು
ಆ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಸರಿಸಿದಾಗ ಅಲ್ಲಿದ್ದುದು ಸೊಗಸಾದ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಹೂಜೆ
ಅದರಲ್ಲಿದ್ದುದು ತಣ್ಣೀರು ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಲೋಟ. ಮಾಜಿಗಳು ಒಂದು
ಕ್ಷಣ ಕಕ್ಕಾಬಿಕ್ಕೆಯಾದರೂ ಬೇಗನೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ತಿಳಿಯಿತು. ನೀರು ಸರಬರಾಜಿನ
ಉದ್ಘಾಟನೆ ಎಂದರೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಹೂಜಿಯ ಅನಾವರಣ! ಸರಿ. ಏನನ್ನಿ
ಸಿತೋ. ಬೇಗನೆ ಅದರಿಂದ ಒಂದು ಲೋಟ ನೀರು ತೆಗೆದು ಕುಡಿದು ಉದ್ಘಾಟನೆ
ಮುಗಿಸಿ ಕೆಂಬಿಕೆತ್ತರು. ಗಂಭೀರ ಶ್ರೀಗಳವರು ತೂಕಡಿಸುತ್ತಿದ್ದವರು ಎಚ್ಚತ್ತು
ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅರಿಯದೆ ತಮ್ಮ ಮಾಮೂಲಿನ ಹರಿಕೀರ್ತನೆಯ ಮಹಿಮೆ,
ಜ್ಞಾನ ವೈರಾಗ್ಯಗಳ ಕುರಿತು ಭಾಷಣಮಾಡಿದರು ಕೇಂದ್ರಮಂತ್ರಿಗಳು 'what
a cruel joke' ಎಂದರಂತೆ. ಆಮೇಲೆ ಭಗೀರಥ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ಪುನಃ ಮಂತ್ರಿ
ಯಾಗದಿದ್ದರೆ ಉಳಿಗಾಲವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅವರಿಗೆ ಅನ್ನಿಸಿರಬೇಕು.

ಅದು ಈಗ ಪ್ರಸ್ತುತವಲ್ಲ ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟೋ ಮಂದಿಯನ್ನು ನಮ್ಮೂರಿಗೆ
ಕರೆಸಲಿದ್ದೇವೆ. ದನಗಳಾಸ್ಪತ್ರೆ, ಜನಗಳಾಸ್ಪತ್ರೆ, ಗೂಳಿ ಸಾಕಣೆ ಕೇಂದ್ರ ಇತ್ಯಾದಿ
ಎಷ್ಟೋ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಕಾರ್ಯಗಳಾಗಲಿವೆ. ಅವುಗಳೆಲ್ಲ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಹಂತದಲ್ಲಿರು
ವಾಗ ಸಮಾರಂಭಗಳಿಗೆ ತುಂಬ ಅವಕಾಶವಿದ್ದೇ ಇದೆ. ಸಿನಿಮಾ ತಾರೆಯರನ್ನು
ಕೂಡ ಕರೆಸಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇವೆ. ಸಾಲದ್ದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ವಾರ್ಷಿಕೋತ್ಸವ, ದಶವಾರ್ಷಿಕ
ೋತ್ಸವ, ಬೆಳ್ಳಿ, ಚಿನ್ನ, ವಜ್ರೋತ್ಸವಗಳಿವೆ. ಶತಮಾನೋತ್ಸವಗಳಿವೆ. ಪಟ
ಗಳ ಅನಾವರಣಗಳಿಗೆ ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲ ಆದ್ದರಿಂದ ಸಮಾರಂಭಗಳಿಗೆ ಬರಗಾಲವಿಲ್ಲ.
ದಿನಪತ್ರಿಕೆಗಳಂತೂ ಒಂದು ಕಾಲಂ ನಮ್ಮ ಶಕುನಿಪುರಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಮೀಸಲಿರಿಸಿ

ದ್ವಾರೆ. ಹಾಂ ಮರೆತೆ. ಪತ್ರಿಕಾ ಸಂಪಾದಕರೊಬ್ಬರನ್ನು ಕರೆಸಿ ನಮ್ಮ ಶಕುನಿ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಮೊನ್ನೆ 'ಶಕುನಿಪುರ' ಅಂತ ಹೆಸರಿರಿಸಿದೆವು.

ನೀವುಗಳೂ ಕೂಡ ಒಮ್ಮೆ ಬನ್ನಿ. ನಿಮ್ಮ ದಿವ್ಯಹಸ್ತಗಳಿಗೆ ಏನಾದರೂ ಕೆಲಸ ಕೊಟ್ಟೇವು. ಗುಟ್ಟಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳಿ. ತಮಗೆ ಒಮ್ಮೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಎಷ್ಟೋ ಮಂದಿ ಪಟ್ಟಣದ ನಿವೃತ್ತ ಮಂದಿ ಈಗಾಗಲೇ ಅರ್ಜಿ ಗುಜರಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳತೊಡಗಿದ್ದಾರೆ, ಸಾಪ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತೇವೆ.

ನ್ಯಾಯಾಧಿಪತಿಯೊಬ್ಬ ಹೇಳಿದನಂತೆ. ಜನಗಳನ್ನು ಕಳಿಸಿ; ಅವರನ್ನು ಶಿಕ್ಷಿಸಲು ಕಾನೂನನ್ನು ನಾನು ಹುಡುಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ ಅಂತ. ಮರಣದಂಡನೆ ವಿಧಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ನಿಸ್ಸೀಮನಂತೆ ಆತ. ನಾವು ಹಾಗಲ್ಲ. ಜನಗಳನ್ನು ಕಳಿಸಿ; ಅವರಿಗೆ ಉದ್ಘಾಟನೆಗೆ, ಅನಾವರಣಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ನಮಗಿರಲಿ ಅಂತೇವೆ.

ಇಂಥ ಮಾದರಿ ಇನ್ನೆಲ್ಲಿ ದೊರಕೇತು? ಅದ್ದರಿಂದ ರಾಜ್ಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ನಮ್ಮ ಶಕುನಿಪುರಕ್ಕೆ ಸಿಗಲೇಬೇಕು.

—ರಾಮಿ

ತಾಯ್ತಂದೆಯರು ಬೆಳೆಸುವ ರೀತಿಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿ ಮಗುವು ಒಳ್ಳೆಯ ಗಂಡಸು ಅಥವಾ ಹೆಂಗಸಾಗುತ್ತೆ :—

—ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಭೂಗೋಳದ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿತ್ತೇ, ಇದು.

* * * *

ಇಟಲಿಗೆ ಕಳಿಸಿದ ೩೮ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಬಾಳೆ ಹಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ೧೮,೦೦೦ ರೂಪಾಯಿನಷ್ಟು ತಿನ್ನುವಂತಿತ್ತಂತೆ—ಮಿಕ್ಕಿದ್ದನ್ನು ಸುಡಲು ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಖರ್ಚು ಬತ್ತಂತೆ.

—ಕೆಟ್ಟ ಬಾಳೆಹಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ರಸಾಯನ ಮಾಡಿ ಪಚ್ಚಕರ್ಪೂರ ಜಡಿದು ಮಾರಿದ್ದರೆ ಬದುಕಬಹುದಾಗಿತ್ತಲ್ಲ!!

* * * *

ಪೋಲೀಸ್ ಸಿಬ್ಬಂದಿ

ಎಷ್ಟು ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟು ಅಂತ ಸುಶೀಲನ ಮನೇಲಿ. ಎಂಕಹ ವಾರಣ ಅಂತ ? ಅಡಿಗೆ ಮನೇಲಿ ತೊಳೆದಿಟ್ಟ ಪಾತ್ರೆಗಳು ಕನ್ನಡಿ ತರಹ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಒಗೆದು ಹರವು ಹಾಕಿದ ಬಟ್ಟೆಗಳು ಅಗಸರ ಮನೆ ಮಡಿಯ ತರಹ ಶುಭ್ರವಾಗಿದ್ದವು. ಊಟದ ಬೆಳ್ಳಿಯ ತಟ್ಟೆ ಲೋಟಾಗಳು ಫಳ ಫಳ ಕಣ್ ಸೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಭಾರಿ ಔತಣಕ್ಕೆಂದು ಚಿನ್ನದ ಲೋಟಾ ತಟ್ಟೆಗಳನ್ನೂ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಶ್ರೀಮಂತಿನಿ ಸುಶೀಲ.

ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಸುಶೀಲಳ ಉತ್ಸಾಹವೇ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ. ಶ್ರೀಮಂತ ಮನೆಯ ಒಬ್ಬಳೇ ಹೆಣ್ಣುಮಗಳಾಗಿದ್ದರೂ, ಏಶ್ವರ್ಯವಂತರ ಒಬ್ಬನೇ ಮಗನ ಕೈಹಿಡಿದಿದ್ದರೂ, ಮನೆ ತುಂಬಾ ಆಳು ಕಾಳು ಇದ್ದರೂ, ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣೆಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸುಶೀಲ ಮನೆಯ ಕಾರಭಾರವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಳು.

ಗಂಡನೂ ಶಹಣೆ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬೇಕಾದವನು. ಆಳುಗಳಿಂದ ಅರಸರ ತನಕ ಎಲ್ಲರಲ್ಲೂ ಗೆಳೆತನ ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಂಡವನು. ನಗುಸರಸಿ.

ವಾರಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕು ದಿನ ಅವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕೂ ಸ್ನೇಹಿತರಿಗೆ ಔತಣಕೂಟ. ಸೊಗಸಾದ ಜೊಕ್ಕು ಭೋಜನ. ಹಿತವಾದ ಮಾತು ಕತೆಗಳು. ಇಂಪಾದ ಮನೆಯ ಹಾಡುಗಳು. ಸುಶೀಲನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಔತಣಕ್ಕೆ ಕರೆದರೆ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರೇ ಇಲ್ಲ.

ಸುಶೀಲ ನನ್ನ ಸೋದರತ್ತೆ ಮಗಳು. ಒಂದಾನೊಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸೋದರತ್ತೆ ನನಗೆ ಸುಶೀಲಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಮದುವೆ ಮಾಡಬೇಕು ಅಂತಿದ್ದರು. ಅವಳ ಅದೃಷ್ಟ. ಅಪಶಕನವಾಗಿ ಅ ಮಾತು ಅಲ್ಲಿಗೇ ನಿಂತುಹೋಯಿತು. ಆ ಮೇಲೆ ಸೋದರತ್ತೆಗೂ ಸುಶೀಲಳಿಗೂ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ತುಂಬಾ ವಾತ್ಸಲ್ಯ, ಮನೆ ಅಳಿಯ ನಾಗುಲ್ಲ ಅಂದ ಮೇಲೆ ಸಲಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ಹೀಗಾಗಿ, ಒಬ್ಬಳೇ ಮಗು ಸುಶೀಲಳಿಗೆ ನಾನು ಒಡಹುಟ್ಟಿದವನಂತಾದೆ. ಅವಳ ಮದುವೆಯಲ್ಲಿ ನನ್ನದೇ ಓಡಾಟ. ನಾಗೋಲಿ ದಿವಸ ನಾನೇ ಸುಶೀಲಳ ಗಂಡನಿಗೆ ಎಲಡಿಕೆ ಕೊಟ್ಟು, ಜರತಾರಿ ಪಂಚೆ ಗಿಟ್ಟಿಸಿದೆ

ಸುಶೀಲಳ ಮನೆಯ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟು ಕಂಡು ಹಿಗ್ಗಿದವರಲ್ಲಿ ನಾನೂ ಒಬ್ಬ. ಯಾವ ಔತಣ ಅವಳ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯಲಿ, ನಾನು ಒಂದು ತರಹ ಎಲ್.ಸಿ.ಎಂ. Least common multiple ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದ ಲಾಯರಿ, ನನಗೆ ಈ ಔತಣಗಳು ಅಪ್ಯಾಯಮಾನವಾಗಿದ್ದುವು. ಅನುಕೂಲವೂ ಆಗಿದ್ದುವು, ಹೊತ್ತು ಕಳೆಯಲು. ಹಾಗಾಗಿ ಔತಣಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನ ಮುಂಚೆಯೇ ಹಾಜರಾಗಿ, ಸಹಾಯವನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಔತಣ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ತಟ್ಟೆ ಬಟ್ಟಲುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ವಾರಣವಾಗಿ ತೊಳೆದು, ಒರೆಸಿ ಕಪಾಟದಲ್ಲಿ ಇರಿಸಲು ನೆರವಾಗುತ್ತಿದ್ದೆ.

ಒಂದು ಔತಣ ಕೂಟಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಾಗಿತ್ತು. ಬಾಗಿಲ ಬಳಿ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಜನ ಪೋಲೀಸಿನವರಿದ್ದರು ಔತಣಕ್ಕೆ ಅಂತ ಕರೆಕಳೆ ಸಿದ್ದಾರೆ ಈ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲೇ ನಾಲ್ಕೈದು ಜನ ಪೋಲೀಸಿನವರು ಬಂದು ಜಮಾಯಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಏನಾದರೂ ಕಳ್ಳತನ ಗಿಳ್ಳತನ ಆಗಿದೆಯೋ ಎಂದು ಅನುಮಾನ ಬಂತು ಬೇಗ ಬೇಗ ನಡೆದು ಮನೆಯೊಳಕ್ಕೆ ಹೋದೆ. ಸುಶೀಲಳ ಗಂಡ ಅಲ್ಲೇ ಇದ್ದ.

“ ಏನಯ್ಯಾ! ಸಮಾಚಾರ ” ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ.

“ ಆರೂವರೆಗೆ ಸಂತೋಷಕೂಟ, ಇನ್ನೂ ಆರೂ ಕಾಲು. ನೀನು ಆರು ಗಂಟೆ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಬರಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಯಾಕೆ ಹೊತ್ತಾಯ್ತು ” ಎಂದ.

“ ಕಕ್ಷಿಗಾರರ ಕಾಟ, ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ವೇಳೆಯಾಯಿತು. ಎಲ್ಲಾ ಅಣೆಯಾಗಿದೆಯೇ? ಏನಾದರೂ ಮಾಡಬೇಕೇ? ” ಎಂದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಅಣೆಯಾಗಿದೆ. ಭಾರಿ ಔತಣ ಅಂತ ಚಿನ್ನದ ಬಟ್ಟಲು ತಟ್ಟೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೊರತೆಗೆದಿದ್ದಾಳೆ. ಸುಶೀಲನ ಏರ್ಪಾಡು ಅಂದಮೇಲೆ ಯಾರು ತಾನೇ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು? ಎಂದ.

ನನ್ನ ಮುಖ ನೋಡಿ, ಅದರಲ್ಲಿದ್ದ ಕಾತುರತೆಯನ್ನು ಕಂಡು ನೀನು ಯಾಕೆ ಇಷ್ಟು ಕಾಳಜಿ ಮಾಡ್ತಾ ಇದ್ದಿ. ಹೊತ್ತಾಗಿ ಬಂದೆ ಅಂತ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಡ” ಎಂದೂ ಹೇಳಿದ.

“ ಯೋಚನೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಸ್ವಲ್ಪ ಅನುಮಾನ ಬಂತು. ಅಂದಹಾಗೆ ಇವತ್ತಿನ ಔತಣಕ್ಕೆ ಬರೋರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಿನಗೆ ಏನಾದರೂ ಅನುಮಾನವೇ, ಅಪನಂಬಿಕೆಯೇ? ” ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ.

“ ಏನೂ ಇಲ್ಲವಲ್ಲಯ್ಯಾ! ಅದು ಯಾಕೆ ಹಾಗೆ ಕೇಳಿ ” ಎಂದ.

“ ಸ್ವಲ್ಪ ಗುಮಾನಿ ಬಂದರೆ ಬಾಳೆ ಎಲೆ ಹಾಕಿ ತರಗಿನ ದೊನ್ನೆ ಇಟ್ಟು ಔತಣ ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಆಯಿತು. ಅಥವಾ ಸ್ಟೈನ್‌ಲೆಸ್ ಪಾತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಸರಬರಾಜಿಸಿದರೂ

ಮುಗಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಚಿನ್ನದ ಬಟ್ಟಲು ತಟ್ಟೆಗಳನ್ನೂ ಹೊರತೆಗೆಯೋದು ಯಾಕೆ ? ಅವನ್ನು ಕಾಪಾಡುಕೊಳ್ಳೋಸ್ಕರ ಪೋಲೀಸ್ ಸಿಬ್ಬಂದೀನ ಕರೆಸೋದು ಯಾಕೆ ? ” ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ.

“ ಪೋಲೀಸ್ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ! ಹಾಗೆಂದರೇನು ? ನಾನು ಯಾವ ಪೋಲೀಸ್ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನೂ ಕರೆಸಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ ” ಎಂದ.

“ ಮನೆ ಹೊರಗೆ ಪೋಲೀಸ್ ಸಿಬ್ಬಂದಿ, ನಾನು ಬಂದಾಗ ಇತ್ತು. ಮನೆಲೇ ನಾದರೂ ಕಳ್ಳತನ ಆಗಿದೆಯೋ ಎಂದು ಮೊದಲು ಅನುಮಾನ ಬಂತು. ಒಳಗೆ ಬಂದು ನಿನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಮಾತನಾಡಿದಮೇಲೆ ಇಂದಿನ ಔತಣಕ್ಕೆ ಚಿನ್ನದ ಪಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಯಿತು ಪೋಲೀಸ್ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಬಂದ ಕಾರಣ ತಿಳಿಯಿತು ” ಎಂದೆ.

ಸುಶೀಲಳ ಗಂಡ ಬೆರಗು ಬೆರಗಾಗಿ ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಿದ. ಯಾಕಪ್ಪಾ ! ಹಾಗೆ ನೋಡ್ತೀ ! ಇಂತಹ ಬಾರಿ ಔತಣಕ್ಕೆ ಬರೋದಾದರೂ ಯಾರಪ್ಪಾ ! ” ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ.

“ ನೀನು ಹೇಳೋದು ಒಂದೂ ಅರ್ಥವಾಗುಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದ ಭಾರೀ ನಾಯಕರುಗಳು ಇವತ್ತು ಔತಣಕ್ಕೆ ಬರುವವರಿದ್ದಾರೆ. ಮಾಜಿ ಅದ, ಮುಂದೆ ಆಗುವ ಸಚಿವರುಗಳು, ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಕೂಡ ಬರುತ್ತಾರೆ ” ಎಂದು ಹೇಳಿದ.

ಅಂತಹವರು ಬಂದರೆ ಪೋಲೀಸ್ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇರಲೇಬೇಕು ಯಾವ ಮಾಯದಲ್ಲಿ ಚಮಚಗಳನ್ನೋ ತಟ್ಟೆಗಳನ್ನೋ ಹೊಡೆದುಬಿಡುವ ಕೌಶಲ ಅವರಲ್ಲಿರುತ್ತೆ. ಒಳ್ಳೇ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದೆ. ” ಎಂದು ಅವನ ಮುಂಜಾಗ್ರತೆಗಾಗಿ ಬೆನ್ನು ತಟ್ಟಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರಿ ನಾಯಕರು ಬರ್ತಾರೆ ಅಂತ ಪೋಲೀಸಿನವರು ಬಂದಿರಬಹುದು ನಾನು ಹೇಳಿಕಳಿಸಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅವ ಹೇಳಿದರೂ ನಾನು ನಂಬಲಿಲ್ಲ.

—ಕುವೆಂಪು

ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ನಿಜವು ?

ಮುಕುಂದರಾಯ ಕೆಂಪೇಗೌಡನ ನಿಶಿನಿಯಂತಿರುವ, ಲಾಲ್ ಬಾಗಿನ ಪೂರ್ವದ ಗುಡ್ಡದ ಮೇಲಿನ ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಕೂತಿದ್ದ. ನಾನು ನನ್ನ ನಾಯಿಯೊಡಗೂಡಿ ಆ ಮುಂಜಾನೆ ಅಡ್ಡಾಡಲು ಹೋದಾಗ ಈತ ತದೇಕ ಚಿತ್ತನಾಗಿ “ಕೆಂಗಲ್ ಹನುಮಂತಯ್ಯ ರಸ್ತೆ” ಎಂದು ಆಜಿ ಈಜಿ ಢಾಳವಾಗಿ ಬೋರ್ಡ್ ಬರೆಸಿ ನೆಡಿಸಿದ್ದರೂ ಡಬ್ಬಲ್ ರೋಡ್ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದಲೇ ಕರೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ.

ನೋಡಿದರೆ ಯಾವುದೋ ಗಾಢವಾದ ಯೋಚನೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಬಿದ್ದು ಪೇಚಾಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ತೋರಿತು. ಸದಾಚಾರ ಸಮಿತಿಯವರ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಬಿದ್ದಿರಬಹುದೆ ಈತ? ಲಂಚ ತಿನ್ನುವಂತಹ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಈತ ಇರಲಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಆಸಾಮಿ ಲಂಚಾ ವತಾರಿ ಅಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಕೂಡಿಸಿದ ಹುಬ್ಬು ಬಿಡಿಸಿದ. ಮುಖದ ಗಂಟು ಮಾಯವಾಯಿತು. ನನ್ನ ಕಡೆ ನೋಡಿ ಕೋಮಲವಾದ ಸಾಸಾಸು ಕಳ್ಳಿಯಂತೆ ನಕ್ಕ. ನಾನೂ ನಕ್ಕೆ. ನಾಯಿಯು ಸರಳು ಬಿಚ್ಚಿದೆ. ಅದು ಅಶ್ವವೇಗದಿಂದ ಓಡಿ ಗುಡ್ಡ ಇಳಿದು ಕೆಳಗಿದ್ದ ಹುಲ್ಲು ಹಾಸಿಗೆ ಮೇಲೆ ಹೊರಳಿ—ಉರುಳಾಡಿ ಮೈಚಾಚಿ, ಭರದಿ ಲಂಘಿಸಿ ಚಿಮ್ಮಿ ನೆಗೆಯುತ್ತ, ಋಷಿಪಟ್ಟುಕೊಂಡು ದೊರಕಿದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಸಾರ್ಥಕಪಡಿಸಿ ಕೊಂಡಿತ್ತು.

ಆ ನಾಯಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಮುಕುಂದರಾಯ ನಕ್ಕಿದ್ದು ನನಗೆ ಅದನ್ನು ಹೊಗಳುವ ಸಮೂರ್ತವನ್ನು ದೊರಕಿಸಿತು.

“ನಮ್ಮ ಟೈಗರ್ ಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಅಂದ್ರೆ ಅಷ್ಟು ಪ್ರೀತಿ”—ಬಿಟ್ಟಿ ಸಾಕು ಅದರ ಆಟವೋ ಆಟ....”

“ಏನು? ಯಾತಕ್ಕೆ?”

—ಕವಕ್ಕನೆ ನಾಯಿಯಂತೆಯೇ ಮುಕುಂದರಾಯ ಎಗರಿಬಿದ್ದ.

“ನಮ್ಮ ಟೈಗರೂ”

”ಹ ಹ ಹ ಹ ಹ....ಟೈಗರ್....ಹುಲಿ....”

—ತಾತ್ಪಾರಮೆತ್ತಿದ್ದ ಕುಹುಕು ನಗುವಿನೊಡನೆ ಗೇಲಿ ಮಾತಾಡಿದ್ದ.

“ನಾಯಿಗಿರೋ ನಿಯತ್ತು ಮನುಷ್ಯನಿಗಿದ್ದಿದ್ರೆ—ನಾವು ಇವತ್ತು ಕೆಲೋ ಕಸಕ್ಕೆ ಅಕ್ಕಿ ಅಂದು ಹೇಳಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ತೆರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.”

“ಅದು ನಿಜ—ನಿಯತ್ತಿರೋ ನಾಯಿಗೆ ಟೈಗರ್‌ಗ್ರಾಂತ ಹೆಸರಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟಿದ್ದೀರಲ್ಲಾ ಇದು ನ್ಯಾಯಮಾ?”

“ಹೆಸರಿನಲ್ಲೇನುಂಟು ಮುಕುಂದರಾವ್—ಗುಲಾಬಿಗೆ ಕಾಕಡಾ ಅಂತ ಕರೆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಅದ ನಷ್ಟವೇನು? ಗುಲಾಬಿ ಗುಲಾಬಿಯೇ ಕಾಕಡಾ ಕಾಕಡಾ ನೇವೇಯೇ....”

“ಅದು ನಿಜನೇನ್ನಿ....ಟೈಗರ್‌ಗ್ರಾಂತ ನೀವು ಅಂದಾಕ್ಷಣ ಅದು ಹುಲಿ ಆದೀತೇ... ನಿಮ್ಮ ಪುಣ್ಯ”

ನನ್ನ ಪುಣ್ಯ?”

“ಹೌದು....ಇನ್ನು ಮುನ್ನಿಪಾಲ್ವಿಯವರು ಅದನ್ನ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡುಹೋಗದೆ ಇರೋದು ಕ್ಷಮಿಸಿ ನಿಮ್ಮ ಪುಣ್ಯ ಅಲ್ಲ....ಅದರ ಪುಣ್ಯ”

—ಬೆಳಗಾಗೆದ್ದು ನನ್ನ ಪಾಡಿಗೆ ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಟೈಗರ್‌ಗ್ರಾಂತೆಯೇ ಕಾಣುವ ಈ ಸುಂದರಿ ಶ್ವಾನವನ್ನು ಅಡ್ಡಾಡಿಸಿ ಮನೆ ಸೇರುವುದು ಬಿಟ್ಟು ಈ ಮುಕುಂದರಾಯನನ್ನೇಕ ಮಾತಾಡಿಸಿದೆ! ಎಂದನಿಸಿತು. ಮತ್ತೆ ಮುಕುಂದರಾಯನೇ ಮಾತು ಮುಂದುವರಿಸಿದ

“ನೋಡ್ರಿ....ಸೊಗಸಾದ ಈ ಡಬ್ಬಲ್ ರೋಡು ರೆಡಿ ಅದದ್ದು ನೋಡಿ ಮಾಜಿ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಹೆಸರು ಶಾಶ್ವತ ಈ ರಸ್ತೆ ಪಾಲಾಗಲಿ ಅಂತ ಇಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಜನ್ಮ ಡಬ್ಬಲ್ ರೋಡ್ ಅಂತಲೇ ಅಂತಾರಲ್ಲಾ”

“ಹೌದು.. ಹೊಸದಾಗಿಟ್ಟ ಹೆಸರು ಹಳೇ ಹೆಸರನ್ನ ಅಳಿಸಿ ಮುಂದುವರಿಯೋದಕ್ಕೆ ಶಾನೇ ದಿನ ಬೇಕಾಗುತ್ತೆ ಮುಕುಂದರಾವ್”

“ಹೆಸರು ಇಟ್ಟ ಜನ್ಮ ತಲತಲಾಂತರಕ್ಕೂ ನೆನಪೋತಾ ಇರಬೇಕು.... ಗಾಂಧಿಜಿ ಸತ್ತ ಹೊಸದರಲ್ಲಿ ದೇಶದ ಪಾರ್ಕುಗಳೆಲ್ಲಾ ಗಾಂಧಿ ಪಾರ್ಕಾದವು ಇದ್ದ ರಸ್ತೆಗಳೆಲ್ಲಾ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿ ರಸ್ತೆಗಳೇ ಆದವು”

“ಹೌದು ಹೌದು”

“ವಿಧಾನ ಸೌಧವನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಸುತ್ತಮುತ್ತಿನ ಪ್ರಾಂತಕ್ಕೆ ‘ಹನುಮಂತ ನಗರ’ ಅಂತಿಟ್ಟರೆ ಮಾಜಿ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಹೆಸರು ಈ ಡಬ್ಬಲ್ ರೋಡಿಗಿಂತ ಸೂಕ್ತವಾಗಿರೋಲ್ಲವೇ?”

“ ಸೊಗಸಾದ ಸಲಹೆ ”

“ ರನ್ನ - ಪಂವ - ಹರಿಹರ - ಷಡಕ್ಷರಿ ದೇವ - ಪುರಂದರದಾಸ - ಇತ್ಯಾದಿ ಹಳೇ ಕವಿಗಳ ಹೆಸರನ್ನು ಆ ಕವಿಗಳ ಹೆಸರನ್ನೇ ಕೇಳದ ನರಕ್ಷರ ಕುಕ್ಷಿಗಳರೋ ರಸ್ತೆಗಳಿಗೆ ಇಟ್ಟರೆ ಎಂತಹ ಸೊಗಸು!! ”

“ ಇದೇನು ನೀವು ಹೇಳುತ್ತೀರೋದು! ”

“ ಅದು ಇದೋದೇ ಹಾಗೆ. ತಾಫೆ ಜಾನಕಿ ಗಲ್ಲಿ ಅಂತ ಒಂದು ಗಲ್ಲಿ ಇದೆಯಲ್ಲಾ, ಯಾವ ತಾಫೆಯವಂದ್ವಾರೆ ಈಗ ಹೇಳಿ? ”

“ ತಾಫೆ ಅವರ ವಿಚಾರ ನನಗೆ ತಿಳಿದಿ ಮುಕುಂದರಾವ್ ”

“ ಗಲ್ಲಿ ಹೆಸರಿನ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಹೇಳಿದೆ ಅಷ್ಟೇ....ಇಂತಹ ಗಲ್ಲಿಗಳಿಗೆ ಯಾರಾದರೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಅಶ್ಲೀಲ ಕಾದಂಬರಿಕಾರರ ಹೆಸರಿಟ್ಟರೆ ಎಷ್ಟು ಸೂಕ್ತ....”

“ ಹೌದು ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮರ್ಯಾದೆ ಅಂತಹ ಸಾಹಿತ್ಯ ನಿರ್ಮಾಪಕರಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಅವಶ್ಯಕ....”

“ ಪಂಜಾಬಿನಲ್ಲಿ ಕೈರೋನ್ ಅವರನ್ನು ಮುಂಬರುವ ಜನಾಂಗ ಜನ್ಮೇಪಿ ಮರೆಯದಂದೆ ಆ ಪ್ರಾಂತ್ಯಕ್ಕೆ ಆತನ ಹೆಸರೇ ಏಕೆ ಇಡಬಾರದು? ”

“ ನೀವೇನು ಹೇಳುತ್ತೀರೋದು ಮುಕುಂದರಾವ್....”

“ ಹೆಸರಿಟ್ಟರೂ ಖರೆ ಹಾಕಿದ ಹಾಗೆ ಅದರ ಗುರ್ತು ನಿಲ್ಲಬೇಕು ನೋಡಿ.... ಇಷ್ಟೊಂದು ವಿದ್ಯುತ್ ಒದಗಿಸಿರೋ ಬೃಹನ್ ಯೋಜನೆ ಶರಾವತಿಗೆ ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಹೆಸರಿಟ್ಟರೆ ಅವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇದು ಹೀಗಾಯ್ತು ಅಂತ ಶಾಶ್ವತ ನೆನಪು ಇರೋದಿಲ್ಲವೇ? ”

“ ಆಂ!....”

“ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಹೆಚ್ಚು ದವಸ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಮೂಟೆಗಟ್ಟಿ ವೇರಿಸಿ ಶೇಖರಿಸಿ ಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಜೇಳಿನ ವಿಷದಂತೆ ಬೆಲೆ ಏರಿಸಲು ಕಾರಣನಾದ ದೇಶ ಭಕ್ತ ಮಂಡಿ ಮರ್ಚೆಂಟಿನ ಹೆಸರನ್ನು ಪ್ರತಿ ಊರಿನ ಮಂಡಿ ವೇಟಿಯ ರಸ್ತೆ ಯೊಂದಕ್ಕೆ ಇಡಲೇಬೇಕು....”

“ ಭೇಷ್....ಭೇಷ್....”

“ ಹೀಗೇ ಜೀವು ಸ್ವಾಂಠಲು—ಮುಂಧ್ರಾ ಪ್ರಸಂಗಗಳಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ದಡ್ಡ ಪ್ರಜೆಗಳ ಕೈಲಿ ಓಟು ಕೊಡಿಸಿಕೊಂಡು ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡಲು ತೊಡಗಿರುವ ಜನಗಳ ಒಂದೊಂದು ಸ್ಫುರ್ತು ಪ್ರಸಂಗವನ್ನೂ ಅನುಸರಿಸಿ ಸೂಕ್ತ ಹೆಸರನ್ನು ಇಟ್ಟು ಹೆಮ್ಮೆ ಪಡಬೇಕು.”

ಮುಕುಂದರಾಯನ ನಂಜಿನ ಮಾತು—ಸಕ್ಕರೆ ಮೆತ್ತಿದ ಕೊಯಿನಾಗುಳಿಗೆ.

“ ಟೈಗರ್ ಟೈಗರ್ ಟೈಗರ್ ”—ಎಂದು ಕೂಗಿದೆ. ಶರವೇಗದಲಿ ಚಿಮ್ಮುತ್ತಾ ಬಂದಳು ಟೈಗರ್. ಸರಪಳಿ ಬಿಗಿದೆ.

“ ನಾನು ಬಗ್ಗೆ ಮುಕುಂದರಾವ್ ”

“ ಹೊರಟುಬಿಟ್ಟಾ ಭೀಮಸೇನ್ ”

“ ಅಂ! ನನ್ನ ಹೆಸರನ್ನೂ ಭೀಮಸೇನಾಂತ ಬದಲಾಯಿಸಿಬಿಟ್ಟೀನು?”

“ ಮತ್ತೆ ಮನೇಲಿ ನಿಮ್ಮದೇ ನಳವಾಕ ಅಂದಮೇಲೆ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಸೂಕ್ತ ಹೆಸರು ಬೇರೆ ಬೇಕೇನು?”

—ಈ ಮುಕುಂದರಾಯ ಸರಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದ. ಬೇಗ ಹೋಗಿ ಅಡಿಗೆಗಿಡ ದಿದ್ದರೆ ಅವಳಿಗೆ ಸ್ಕೂಲಿಗೆ ಹೊತ್ತಾಗುತ್ತೆ. ಓಡಲು ಎಳೆದಾಡುತ್ತೆ ಟೈಗರಿನ ನೆಪದಿಂದ ಬೀಸು ಕಾಲು ಹಾಕುತ್ತಾ ಮನೆ ಕಡೆ ಓಡಿದೆ. ಮುಕುಂದರಾಯನ ಹೆಸರಿಡುವ ಸೂಚನೆಯಲ್ಲಿ ಸತ್ಯವಿತ್ತು.

—ದಾಶರಥಿ ದೀಕ್ಷಿತ್.

ಕಾಂಗೋ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಸ ವಿಷ ಪ್ರಾಣಿಯೊಂದು ಸಿಕ್ಕಿದೆಯಂತೆ.

—ಚೀಣೀ ಅಜಗರ ಅದು ಎಂದ ಟೊಷಾಂಬೆಯವರ ಅಂಬೋಣ.

ಪಾಕಿಸ್ಥಾನದ^{*} ಗಿಲ್ಗಿಟ್‌ನಲ್ಲಿ^{*} ಅಮೆರಿಕಾ^{*} ಚೀಣಿಯವರ^{*} ನಡುವೆ ವೈವೋಟಿ ಶುರುವಾಗಿದೆಯಂತೆ.

—ಅಂದರೆ ಪಾಕಿಸ್ಥಾನ ಶಿಖಂಡಿಯಾಗಿದೆ ಅಲ್ಲಿ.

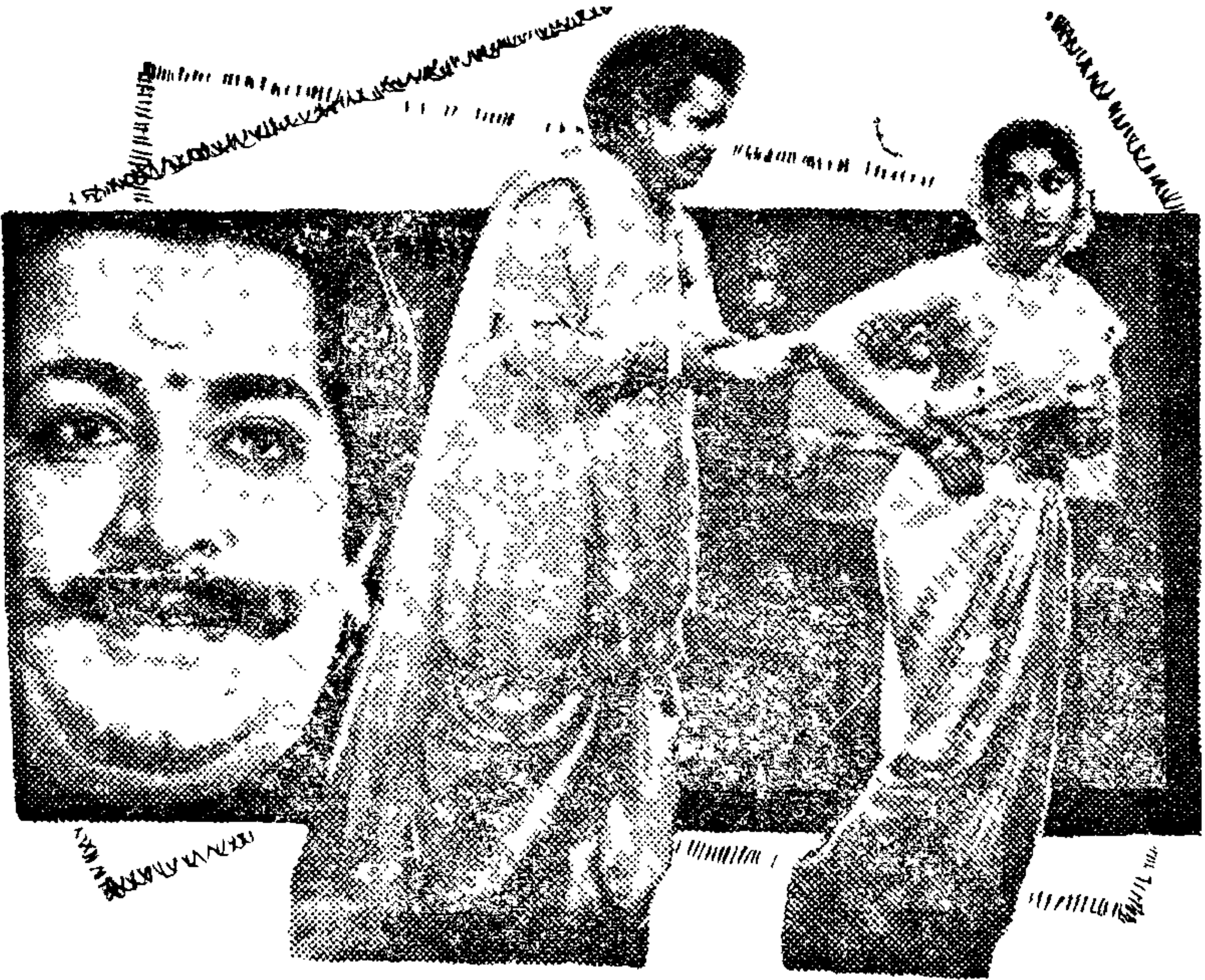
ವರ್ಣಕಾಳಗ ಆಗುತ್ತಿರುವ ರಾಚೆಸ್ವರ್‌ನ ದಿನಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ “ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸರ್ವೋಚ್ಚರ ಮಸ್ತಿ” ಎಂಬ ಲೇಖನವನ್ನೂ ಪ್ರಚಾರಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ಸುಳ್ಳಂತೆ.

ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಕನ್ನಡಿಗನೂ ನೋಡಿ ಹೆಮ್ಮೆ ಪಡಬೇಕಾದ ಚಿತ್ರ!
ಶತದಿನೋತ್ಸವದ ಹೊಸಲನ್ನು ದಾಟಿದೆ!!

ಬೆಂಗಳೂರು:

ಮೈಸೂರು:

ಜೈಹಿಂದ್ ಮತ್ತು ಪ್ರಭುದೇವ

ವಿಕ್ರಮ್ ರವರ—

ಅಮರಶಿಲ್ಪಿ ಜಕಣಾಚಾರಿ

(ಕನ್ನಡ)
(ಸಂಪೂರ್ಣ ವರ್ಣರಂಜಿತ ಚಿತ್ರ)

— ತಾರಾಗಣ —

ಕಲ್ಯಾಣ್ ಕುಮಾರ್, ಉದಯಕುಮಾರ್, ನರಸಿಂಹರಾಜು, ನಾಗಯ್ಯ
ಬಿ. ಸರೋಜಾದೇವಿ, ಗಿರಿಜಾ, ರಮಾದೇವಿ ಮುಂತಾದವರು

ನಿರ್ದೇಶನ:

ಸಂಗೀತ:

ಸ್ವಾಡಿಯೋ:

ಬಿ. ಎಸ್. ರಂಗಾ

ರಾಜೇಶ್ವರರಾವ್

ವಿಕ್ರಮ್

ಹಂಚಿಕೆ:—ವಿಕ್ರಮ್ ಪಿಕ್ಚರ್ಸ್, ಗಾಂಧಿನಗರ, ಬೆಂಗಳೂರು-೯

Koravanji, August 1964

For 3 way Beauty Treatment....

RAJA

SNOW

AMLA HAIR OIL , KASTURI SOAP

MANYAM & CO BANGALORE MADRAS MADURAI BOMBAY

FAS

ತಾರೀಖು 24-7-1964 ರಿಂದ ಪ್ರದರ್ಶಿತವಾಗುತ್ತಿದೆ

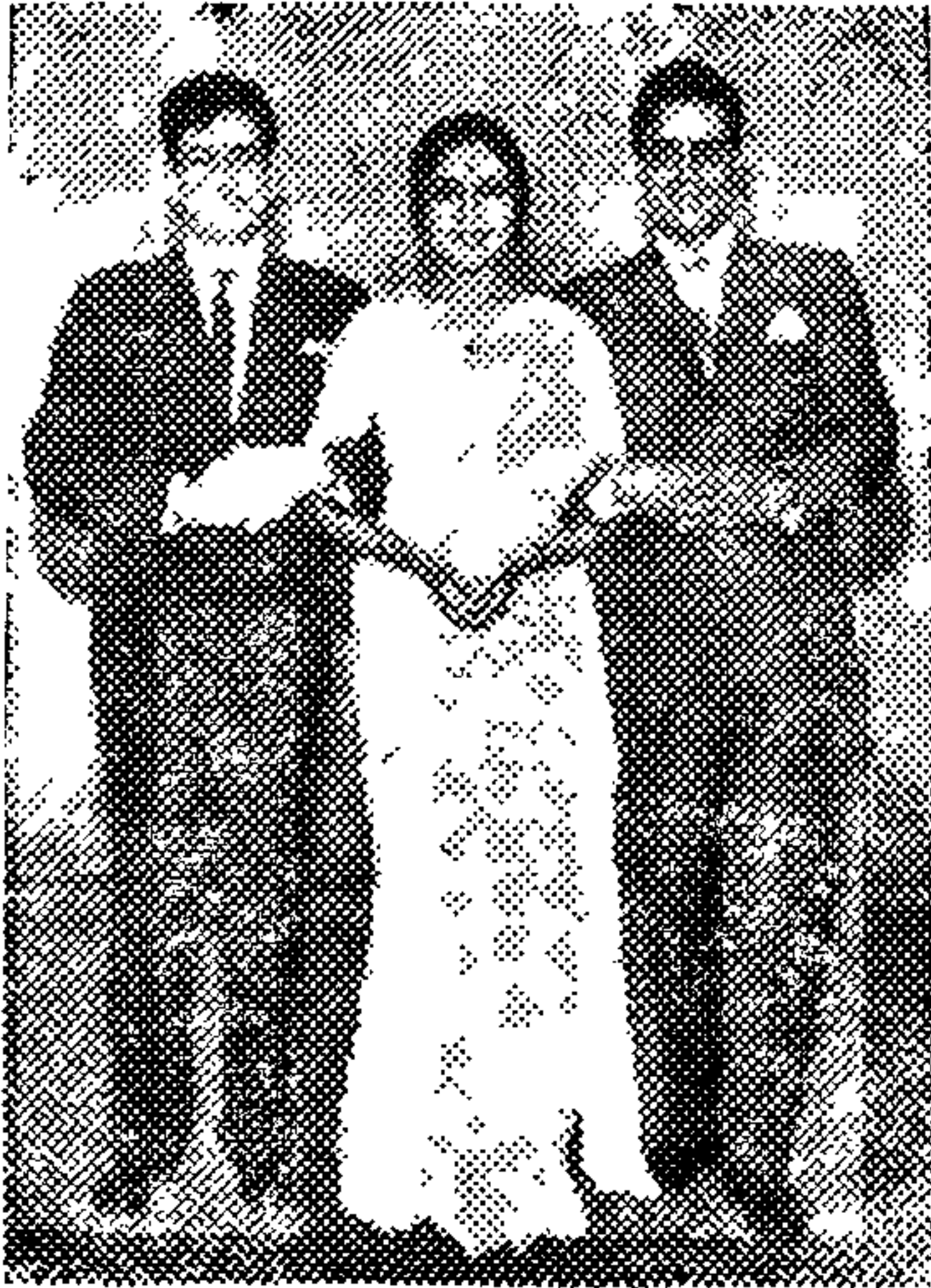
— ಬೆಂಗಳೂರು —

★ ಅಲಂಕಾರ ಮತ್ತು ಪ್ರಭಾತ್ ★

ಚಿತ್ರಮಂದಿರಗಳಲ್ಲಿ

ದಿನವಹಿ 3 ಅಟಗಳು : ಬೆಳಿಗ್ಗೆ 1-30, ಮಧ್ಯಾಹ್ನ 3-30, ರಾತ್ರಿ 8-30

ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಸ್ತ್ರೀಯೂ ನೋಡಬಯಸಲು
ಆತುರಪಡುವ ಪುರುಷನ ಕಥೆ....!

ರಾಜ್ ಕಪೂರ್ ರವರ

ಸಂಗಮ್

(ಹಿಂದಿ)

(ಟೆಕ್ನಿಕಲ್)

—: ತಾರಾಗಣ —

ರಾಜ್ ಕಪೂರ್, ವೈಜಯಂತಿಮಾಲ, ರಾಜೇಂದ್ರ ಕುಮಾರ್

★

ಸಂಗೀತ: ಶಂಕರ್ - ಜೈ ಕಿ ಶನ್

EVERSHINE PICTURES CIRCUIT RELEASE

Printed by B. S. Iyengar, Bangalore-2

Publisher—B. N. Gupta

Editor—M. Sivaram